

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PEDAGOGISKT BOKSLUT FÖR ÅR 2005	2
Sammanfattning och slutsatser	2
Framåtblick	8
Inledning	9
Förskoleverksamhet	12
Verksamhetsöversikt	12
Granskning/bedömning	13
Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg	23
Verksamhetsöversikt	23
<i>Förskoleklass</i>	23
<i>Skolbarnsomsorgen</i>	23
<i>Grundskola</i>	24
<i>Elever i behov av särskilt stöd</i>	25
Granskning/ bedömning	26
<i>Skolbarnsomsorg</i>	27
<i>Grundskola</i>	28
Gymnasieskola	39
Verksamhetsöversikt	39
Granskning/bedömning	43
Särskola – Gymnasiesärskola	53
Verksamhetsöversikt	53
Granskning/bedömning	54
Kommunal vuxenutbildning	55
Verksamhetsöversikt	55
Granskning/bedömning	63
Musikskola	68
Granskning/bedömning	69
Ordförklaringar	70
Bilagor/Nyckeltal:	71

Pedagogiskt bokslut för år 2005

Sammanfattning och slutsatser

Utgångspunkten i det pedagogiska bokslutet är föregående års förslag till förbättringsområden. Bedömningen är att kvaliteten, i likhet med tidigare år, överlag är hög.

Granskningsplanen för år 2005 omfattade i sammandrag följande områden som ska redovisas i enheternas kvalitetsredovisningar.

Samtliga

- Viktiga händelser
- Normer och värderingar; särskilt arbetet med jämställdhet
- Åtgärder mot mobbning och annan kränkande behandling
- Naturvetenskap och teknik
- Barnkonventionen

Förskola

- Leken och lärandet
- Kontinuitet i personalgruppen
- Lokaler och miljö
- Samarbete förskola hem
- Övergång mellan förskola/förskoleklass

Förskoleklass/grundskola

- Drogförebyggande arbete; ANT – information skolår 5-9
- Skriftlig information
- Helhetsperspektiv för att underlätta stadiövergångar, samverkan mellan skola/fritidshem och flexibilitet i skolsystemet
- Läsutveckling skolår ett, tre och sex
- Analys av nationella prov och betyg
- Skolbibliotekens användning

Gymnasieskola

- Analys av nationella ämnesprov och betyg
- Elevresultat från provbankens prov i fysik, franska och tyska
- Andelen elever som fullföljer utbildningen efter fyra år
- Skolbibliotekens användning

Dessutom har förvaltningen genomfört granskning av

- Upplevd kvalitet på öppna förskolan och parkleken
- Upplevd kvalitet av stödinsatser för barn i förskolan
- Verksamhetsanalys av småbarnsavdelningarna

- Upplevd kvalitet av stöd till skolelever
- Individanpassning av elever i resursklass
- IT – pedagogik i skolan
- Föräldrars och elevers upplevda kvalitet i skolan skolår 2, 5 och 8
- Skriftlig information
- IV programmet och Lärcentrum

Måluppfyllelse i sammandrag

Normer och värderingar, åtgärder mot mobbning samt arbetet med jämställdhet (alla)

Måluppfyllelsen är god.

Det finns idag på förskolor och skolor en mycket stor medvetenhet, och ett aktivt arbete pågår ständigt för att utveckla ett ökat hänsynstagande hos barnen och eleverna.

Samtliga skolor har redovisat goda resultat av genomförda enkäter.

Som goda exempel kan nämnas Ekeby resultatenheter som fortsatt arbetat med värdegrundsarbete, där förutom personal och elever även föräldrar deltagit i processen.

Trivseln på skolorna är hög 96 procent av föräldrarna i skolår 2 och 5 och elever i skolår 8 uppger att de trivs på skolorna.

På gymnasieskolorna pågår ett omfattande arbete med normer och värden och skolorna redovisar enkätresultat när det gäller trivsel och trygghet på nära 100 procent.

Förskolorna har blivit mer medvetna om *genusperspektivet* och satsar på fortbildning och har ständiga diskussioner i ämnet.

Förvaltningen anser dock att enheternas arbete med genusfrågor kan förbättras och att arbetet mot kränkande och diskriminerande behandling måste stå i fortsatt fokus.

Naturvetenskap och teknik (alla)

Måluppfyllelsen är god inom samtliga verksamheter.

Det pågår ett utvecklingsarbete på förskolorna vad gäller arbetet med naturvetenskap vilket är positivt. Medvetenheten är idag stor och ämnet är en del av det vardagliga arbetet med barnen, men ytterligare kunskaper kan krävas på vissa förskolor .

NTA (Naturvetenskap och Teknik för Alla) ett skolutvecklingsprojekt som stödjer grundskolans lärare i deras strävan att stimulera barns och ungdomars intresse i biologi, kemi, teknik och fysik.

Elever i år 9 erbjuds att läsa gymnasieskolans A-kurs i matematik. På VRS erbjuds eleverna att läsa upp till matematik F.

Gymnasieskolorna redovisar att mycket arbete pågår för att stimulera och uppmuntra elevernas intresse för naturvetenskap och teknik. Fokus tycks ligga på att förbättra resultaten i matematik.

Det är viktigt att skolorna fortsätter att arbeta med att stimulera elevernas intresse för naturvetenskap och teknik. Inte minst har detta visat sig i resultatet av de studier som har genomförts i Sverige och internationellt.

Förvaltningen ser positivt på att elever i skolår 7-9 har möjlighet att läsa gymnasiekurser redan på grundskolan (flexibilitet i utbildningssystemet).

Projekt med inriktning på naturvetenskap och teknik kommer fortsatt att stöttas av förvaltningen.

Barnkonventionens efterlevnad (alla)

Barnkonventionen innehåller 41 sakartiklar om barnets rättigheter.

På förskolorna finns ett medvetet förhållningssätt om alla barns lika värde och barnkonventionen finns med i det dagliga arbetet med att lära barnen det grundläggande demokratiska synsättet.

Lpo94 bygger på konventionen om barnets rättigheter vilket innebär att skolan i sitt dagliga arbete arbetar efter konventionens intentioner. Det gäller bl a frågor om trygghet, inflytande och normer och värden.

Mindre grupper skulle underlätta för personalen att leva upp till målet att varje barn/elev ska bli sedd och bekräftad.

Danderyds gymnasium uppger att i det dagliga arbetet med barnkonventionens intentioner ingår att se till alla elevers lika värde, stärka elevernas självkänsla och elevdemokratiarbetet .

Drogförebyggande arbete - Information om Alkohol Narkotika och Tobak (grundskola)

Tydliga arbetsplaner/handlingsplaner är viktiga i syfte att tydliggöra mål för undervisningen. Några enheter presenterar dessa.

Flera enheter uppger att de vill utöka samarbetet med Ungt Fokus som ger goda möjligheter till erfarenhetsutbyte.

Det är en positiv utveckling att föräldrar/vårdnadshavare engageras i det drogförebyggande arbetet. Det drogförebyggande arbetet måste fortsätta på inslagen väg och det är viktigt att skolan i samverkan med föräldrar och andra berörda arbetar aktivt med ANT-frågor.

Skriftlig information (förskoleklass, grundskola)

En fortsatt ökad medvetenhet och utveckling av skriftlig information har skett under året. Fler enheter använder sig av webbaserat stöd. Förvaltningen kommer att följa och ta del av utvecklandet av individuella utvecklingsplaner som ska lämnas till alla elever från och med januari 2006.

Samverkan mellan personalgrupper (förskola, förskoleklass)

Målet är inte nått.

För att förbättra samarbetet mellan förskola och skola har samverkansgrupper bildats. Fortfarande finns det förskolor som helt saknar någon form av samarbete med skolan.

Förvaltningen ser positivt på det projekt som pågår med "röda tråden" i bl a matematik och välkomnar liknande projekt i andra ämnen för att utveckla en helhetssyn i ämnen och mellan personalgrupper från förskolan till gymnasiet.

Vid övergången till skolan för 6- åringarna ska det finnas en plan, som utarbetats i samverkan mellan förskolan och skolan. Utvecklingsarbete pågår i att skapa nätverk och öka förståelsen mellan personalen inom förskola och skola. Förvaltningen bedömer att de svårigheter som finns i samverkan i hög grad bottnar i organisationen/strukturen av förskolor och skolor.

Samverkan mellan skola och fritidshem

Personalen är oftast organiserad i arbetslag, där lärarpersonal och fritidspersonal ingår. Arbetslagsmöten ger möjlighet att planera tillsammans där de olika kompetenserna tas till vara. En enhet uppger att gemensam planering inte är möjlig på grund av personalminskning. Ofta arbetar fritidspersonal på skoltid och möjliggör t ex arbete med mindre elevgrupper. De fristående skolorna uppger att skolpersonal kontinuerligt, om än i liten omfattning även arbetar på fritids.

Sju av femton skolor uppger att de helt eller delvis är med på utvecklingssamtalen.

Kollektivavtal för olika personalkategorier inom skola och fritidshem underlättar inte samarbete/samverkan. Skolorna visar trots detta goda exempel på samsyn och samverkan för att skapa en helhetssyn på barnet.

Läsutveckling skolår ett, tre och sex

Måluppfyllelsen är god. Förvaltningen ser positivt på att arbetet med LUS ytterligare har utvecklats under året, men påpekar att det är av vikt att enheterna arbetar med avläsningar av elevernas läsutveckling höst- och vårtermin för att kunna göra jämförelser mellan skolorna. Idag lämnar skolorna uppgifter från vår- eller hösttermin, vilket medför att eleverna kan ha börjat i årskursen eller är på väg att avsluta skolåret.

Samtliga kommunala enheter förväntas redovisa resultat av läsutvecklingschema 2006.

Nationella prov och betyg (grundskola, gymnasieskola)

Måluppfyllelsen är mycket god avseende meritvärde på kommunal nivå. Grundskolans resultat är högst och gymnasieskolans näst högst i landet.

Resultat av nationella prov i Danderyd, skolår 5 visar att 98 procent av eleverna uppnådde målet i svenska och 97 procent av eleverna uppnådde målen i engelska och 95 procent uppnådde målen i matematik. I svenska och engelska är det en svag försämring medan matematik visar på genomsnittlig försämring på 2,5 procent jämfört med 2004.

Det genomsnittliga meritvärdet i Danderyd, skolår 9 var 246 poäng (pojkar 236 och flickor 256) att jämföras med 206 poäng i riket (pojkar 196 och flickor 217).

I Danderyd har 94 procent av eleverna nått målen i alla ämnen. Motsvarande siffra för riket är 75,5 procent.

Medelvärde på gymnasiebetygen ligger på samma nivå som 2004 i riket, 14,1 poäng. Skillnaden mellan kommunala och fristående skolor minskar samtidigt som andelen av landets elever som får betyg från fristående skolor ökar. Danderyds gymnasieskolor visar på betygsvärden över den genomsnittliga betygspoängen och var i Danderyd (samtliga huvudmän) 16,4 poäng. (Öckerö var högst med 17,1 poäng).

Enligt Utbildningsinspektionen 2005 bedöms varannan gymnasieskola behöva förbättra sitt arbete med utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning.

Ansvar för en rättvis och likvärdig bedömning delas av skolläda och ämnesansvariga lärare. Bedömningen grundas dels på analys av resultat på nationella prov och betygsstatistik lokalt, dels på kravnivåer för olika betygssteg nationellt.

För att säkerställa en likvärdig bedömning måste en dialog föras mellan professionella inom och mellan olika gymnasieskolor. Förvaltningen har verkat för att sådana mötesplatser kommer att skapas under 2006.

Danderyds gymnasium och Viktor Rydbergs samskola visar på analyser eller kommentarer till eventuella skillnader mellan resultat av nationella prov och slutbetyg. Övriga skolor saknar eller har brisfälliga kommentarer.

Skolbibliotekens användning (grundskola, gymnasieskola)

De små fristående skolorna saknar skolbibliotek, men använder sig av folkbiblioteket och bygger successivt upp ett eget bokbestånd.

Två skolor uppger att deras lokaler är undermåliga. VRS har haft en omfattande ombyggnation och räknar med att öppna biblioteket 2006. Biblioteket kommer då att vara bemannat till 70 procent. I sju av kommunens skolor finns tillgång till biblioteksansvarig personal som arbetar mellan 25 till 75 procent.

Förvaltningen anser att Danderyds gymnasium och VRG lever upp till läroplanens mål att varje elev som slutfört ett nationellt eller specialutformat program "kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övriga kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje."

Myndigheten för skolutveckling föreslår en nationell satsning på utbildning av skolbibliotekarie. Skolorna bör arbeta för att skolbibliotekens funktion stärks.

Kommunen ska under 2006 utarbeta en ny biblioteksplan där bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka.

Framåtblick

Sammantaget kan konstateras att förskolorna och skolorna i Danderyds kommun visar upp en pedagogisk verksamhet av mycket hög kvalitet. Kommunen är i olika nationella undersökningar en av de allra främsta i landet.

Det lokala kvalitetsarbetet måste likväl på flera håll struktureras bättre och utgöra en självklar del av det *dagliga* arbetet.

Nämndens förtroendevalda kommer vid ett seminarium att diskutera syfte och innehåll i årets kvalitetsredovisningar tillsammans med ansvariga tjänstemän och verksamhetschefer.

Med hänvisning till framkomna resultat i årets pedagogiska bokslut bedöms det angeläget att kommande år rikta inspektionen till främst följande områden:

- Normer och värden (alla)
- Omvärldsbevakning/internationalisering (alla)
- Likabehandlingsplan fr o m april 2006
- Läsutveckling skolår 1, 3 och 6
- Drogförebyggande arbetet fr o m skolår 5
- Elevinflytande (skolår 6-9) samt demokratiska processer (gy skolan)
- Elever i behov av stödinsatser
- Entreprenörskap (grund/gy skolan)
- Analys av nationella ämnesprov – betyg

Bland angelägna utvecklingsområden märks bl a ett behov av att minska andelen utbildad personal inom förskola och skolbarnsomsorg, läs- skriv och räknegaranti skolår 3, livsstil och hälsa, IT användning i skolan, flexibilitet i utbildningssystemet och IV programmet inom nordostsektorn.

Barn- och utbildningsnämnden tar i vår ställning till ett förslag om inriktning av fördelning av projektmedel. Förvaltningen föreslår att projekt inom följande områden prioriteras: naturvetenskap/teknik, kultur, drogförebyggande arbete, omvärldsbevakning/internationalisering, systematiskt kvalitetsarbete, och flexibilitet i utbildningssystemet.

Inledning

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m (SFS 1997:702, ändr. 2005:609) ska redovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och vilka åtgärder kommunen, respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta om målen inte har uppnåtts. I sin nuvarande lydelse gäller förordningen från 15 augusti 2005. De utvalda områdena för 2005 års kvalitetsredovisning i Danderyd stämmer väl överens med förordningstexten eftersom dessa utgör delar av de nationellt fastställda målen.

Det pedagogiska bokslutet för 2005 redovisar dels en verksamhetsöversikt, dels förvaltningens bedömning av uppnådda kvalitetsmål inom nämndens ansvarsområden inom ramen för fastställd granskningsplan.

Till grund för det pedagogiska bokslutet ligger i huvudsak

- nämndens inspektionsarbete med tillsyn, uppföljning och utvärdering
- enheternas kvalitetsredovisningar
- Skolverkets lägesbedömning 2005 rapport 264 samt publicerade jämförelsetal och övrig statistik
- Beskrivande data 2005, Skolverkets rapport 265

Kvalitetsredovisningar

Samtliga kommunala och fristående grundskolor har inlämnat kvalitetsredovisningar. Av gymnasieskolorna har Marina läroverket och EU/IT lämnat redovisningar baserade på skolåret 2004/05 och Walthers har på grund av rektorsbyte lämnat en begränsad kvalitetsredovisning. Danderyds gymnasium och VRS har på ett föredömligt sätt redovisat utbildningsresultat och analyser av dessa.

Gethagens förskola har avstått från att lämna in kvalitetsredovisning på grund av förskolans avveckling under årets senare del.

Enheterna anger i kvalitetsredovisningarna att enkäter, läsutvecklingsschema, intervjuer och olika typer av utvärderingar med barn/elever och personal är framgångsrika metoder i kvalitetsarbetet. Någon enhet är kritisk och menar att enkäter och granskning är för omfattande och sker på bekostnad av utvecklingsinsatser.

Förskolorna Villa Solvi och Nora herrgård har på ett föredömligt sätt beskrivit verksamheten. Skolorna har blivit bättre på att redovisa förbättringar och utveckling utifrån resultat.

Den kommunala musikskolan, Alice Moroz pianoskola, Nordenfeltska musikskolan och Östermalms enskilda musikskola har lämnat in kvalitetsredovisningar.

Seminarieverksamhet/Studiebesök

I samråd med produktionsledningen genomför förvaltningen varje år en seminarieriserie, som riktar sig till personal som arbetar inom förskola, skola och skolbarnsomsorg i Danderyd. Syftet är att skapa en mötesplats för idé- och erfarenhetsutbyte mellan pedagoger som arbetar i kommunal och enskild regi.

Två Pedagogiska Caféeer anordnades under året. Vid det första föreläste Bent Hougaard om "Curlingföräldrar & servicebarn" och vid det andra talade Anders Carlberg om "Generationsklyftan hotar demokratin – Vad betyder det för vår verksamhet?"

Riktad seminarieverksamhet och utbildning har genomförts inom skiftande områden På initiativ av BUS – gruppen föreläste Sven Bremberg under ett endagsseminarium om "Barns hälsa" och ett eftermiddagsseminarium hölls för chefer inom förskola och skola på ämnet Musikterapi.

Med anledning av den ändring i grundskoleförordningen om utvecklings- samtalen som innebär att alla elever från och med 1 januari 2006 ska ha en individuell utvecklingsplan (IUP), hölls ett seminarium under hösten för chefer och arbetslagsledare inom grundskolan.

Projektmedel

Sex utvecklingsområden identifierades;

- Naturvetenskap och teknik
- Kultur
- Drogförebyggande arbete
- Omvärldsbevakning/internationalisering
- Flexibilitet i utbildningssystemet
- Systematiskt kvalitetsarbete

Under året har projektmedel delats ut för att stötta utvecklingen av naturvetenskap och teknik, kultur, omvärldsbevakning och drogförebyggande arbete. Femtio ansökningar inkom till utbildnings- och kulturkontoret. Sammanlagt elva projekt har stöttats med projektmedel och kommer att redovisas vid ett projektseminarium som kommer att äga rum i april 2006. I samband med seminarierna delas också kommunens kvalitetsutmärkelse ut.

Vetenskapens Hus

Under året har ett nytt avtal med Vetenskapens Hus tecknats för att ytterligare stimulera barn, elever och personal att arbeta med naturvetenskap och teknik. Vetenskapens Hus har besökts av sammanlagt sju skolor från Danderyds kommun (26 besök). Kommunen kommer att vara representerad i den referensgrupp som bildats av Vetenskapens Hus för att utveckla verksamheten.

VFU - verksamhetsförlagd utbildning

Mottagandet av lärarstudenter i den verksamhetsförlagda delen av deras utbildning fortsatte för tredje året enligt den planering som framgår av handlingsprogrammet från 2003.

Under vårterminen 2005 uppgick antalet lärarstudenter till 118 för att reduceras till 91 studenter under höstterminen 2005. Merparten av studenterna går grundutbildningen via Lärarhögskolan i Stockholm (f n 63 st). Därtill kommer från Gymnastik- och idrottshögskolan 22 studenter och från Musikhögskolan sex studenter samt fyra utbildade akademiker i förkortad pedagogisk utbildning om 60 poäng.

Under året har produktionskontoret genomfört åtta så kallade basgruppsdagar med ett fyrtiotal studenter vid varje tillfälle. En påbyggnadsutbildning i handledarskap om 5 poäng har också genomförts under 2005 för femton handledare från produktionens resultatenheter.

Sammantaget har 120 handledare från 30 handledarlag/arbetslag representerande sex förskolor, 11 grundskolor samt Danderyds Gymnasium som genomgått en introduktionsutbildning om tre dagar.

Med syfte att engagera fler handledare i lärarutbildningen kommer de enskilda förskolorna och fristående skolorna att erbjudas utbildning av handledarlag om 2 poäng under våren 2006. Målet är att skapa ett helt "stråk" med enskilda förskolor och skolor t o m gymnasiet, utöver de tre stråk som finns etablerade i produktionens förskolor och skolor. Fyra fristående skolor har visat intresse.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhet är det samlade begreppet för förskola, familjedaghem och öppen förskola. Skollagen, Danderyds utbildningsplan samt läroplanen för förskolan (Lpfö98) styr förskoleverksamheten. Läroplanen är vägledande för familjedaghemmen.

Verksamhetsöversikt

Danderyds förskolor erbjuder en mångfald pedagogiska inriktningar såsom Montessori, Reggio Emilia, Fröbel, natur och kultur. Några förskolor har en kristen profil.

Enligt "Skolverkets lägesbedömning av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning 2005" har andelen barn i förskoleverksamhet ökat varje år sedan 2000. Dessutom har andelen föräldrar som är nöjda med sina barns omsorg ökat så att fler än nio av tio är nöjda. Reformerna har givit arbetslösa och föräldralediga möjlighet att låta sina barn gå i förskola. Detta har inneburit att de föräldrar som är hemma med sina barn idag i högre utsträckning gör det av fri vilja och är mycket nöjdare med sin omsorgssituation. Behovet av personal i förskolan kommer att öka under flera år framöver. Kommunerna har inte lyckats rekrytera den personal de önskar. Detta är ett problem; kommunerna kan inte förverkliga sina ambitioner för förskoleverksamheten för att det inte finns personal med pedagogisk högskoleutbildning att tillgå. Av den fördjupade verksamhetsanalys inom barnomsorgen gällande 2004 som genomfördes under hösten 2005 framgick att 48 procent av personalen hade högskoleutbildning. År 2001 hade 56 procent motsvarande utbildning.

Enligt Skolverkets lägesbedömning finns de stora barngrupperna kvar. Gruppstorlekarna har inte förändrats sedan 2002 men ligger på en hög nivå. Av den fördjupade verksamhetsanalysen framgick att i jämförelse med sju kommuner hade Danderyd bland de minsta barngrupperna med 5,4 barn per årsarbetare. Skolverket har under våren 2005 tagit fram allmänna råd för kvalitet i förskolan, vilka förutsätts leda till en positiv utveckling av verksamhetens kvalitet, t ex vad gäller gruppstorlekar. Dessutom kommer troligen "Hallengrenpengarna" att ha betydelse för antalet barn i grupperna.

Alla köande barn lyckades få en förskoleplats inför höststarten. Under hösten tillkom ett antal barn som ville ha plats vid årsskiftet. För att lösa detta planerades en ny förskoleavdelning med start i början av 2006.

Flertalet barn i behov av särskilt stöd är integrerade i den ordinarie förskoleverksamheten. Förskolepsykologen arbetar med att ge stöd till personalen kring enskilda barn men arbetar också övergripande med metodutveckling och fortbildning för en hälsofrämjande förskola.

Från förvaltningens sida erbjuds kontinuerligt kompetenshöjande insatser. Utbildnings- och kulturkontoret startade under höstterminen tillsammans med produktionsorganisationen en utbildning, bland förskollärare och lärare i kommunen, i specialpedagogik 20 poäng. Ytterligare en utbildning påbörjades höstterminen 2002 och hösten 2005 startade en tredje omgång. Drygt ett 20-tal förskollärare har genomgått de tidigare utbildningarna. De utvärderingar som gjordes av dessa utbildningar visade att utbildningen påverkat arbetet med barnen, man använder sig av den nya kompetensen samt känner sig mer trygga i sitt arbete med barn i behov av särskilt stöd.

Nyetableteringar

Hösten 2005 startade en ny förskola ”Tranbäret” på Tranholmen. Förskolan är en form av Ur- och Skurförskola.

En ansökan om auktorisation av förskolorna Prästkragen och Idala godkändes i november. Verksamheten startade 2006-01-01.

Granskning/bedömning

Som framgångsrika metoder anger förskolorna;

- utbyte av kollegors kunskaper och erfarenhet
- dokumentation av verksamheten
- planeringsdagar
- föräldraenkäter såväl egna som kommunens
- utvärdering av det egna arbetet
- den nära kontakten med föräldrarna, föräldramöten samt reaktioner på vecko/månadsbrev

Förskolorna har kommit olika långt i sitt kvalitetsarbete. Detta är ett fortsatt utvecklingsområde.

Under maj/juni 2005 genomfördes två enkäter. Den ena riktades till föräldrar som har förskolebarn som fått ta del av det riktade stödet från Utbildnings- och kulturkontoret. Samtidigt fick personal som arbetar med dessa barn besvara en enkät. Enkätresultatet visade att föräldrarna är mycket nöjda med det stöd som barnen får, barnen trivs och känner sig trygga. Personalens kompetens samt den satsning på kompetensutveckling som pågår har sannolikt påverkat det goda enkätresultatet.

Under april 2005 genomfördes en enkätundersökning bland besökare/brukare av öppen förskola och parklek. 78 procent av besökarna på de öppna förskolorna instämmer i att barnen får en bra pedagogisk gruppverksamhet. Föräldrarna uppger att det är viktigt att barnen får möjlighet att träffa andra barn och får pröva olika aktiviteter. Både förskollärarna och övriga vuxna bidrar till utbyte och stöd i föräldrarollen.

De öppna förskolorna fyller en viktig funktion för såväl barn som föräldrar. Verksamheten fungerar som ett komplement för dagbarnvårdarna och deras barn. Många kommuner lägger ner sina öppna förskolor vilket inneburit att

antalet öppna förskolor har minskat kraftigt sedan börja av 1990-talet. Hösten 2004 fanns 447 öppna förskolor i Sverige. Under de senaste tio åren har cirka 900 öppna förskolor lagts ner. Idag saknar 149 kommuner helt öppen förskola.

Då förskollärarna arbetar ensamma på respektive förskola är de i behov av att ha ett tätare nätverk dem emellan. Dessutom är de i behov av handledning och kompetensutveckling.

Av parkleksenkäten framgick att det viktigaste för barnen är utevistelsen och möjlighet till lek. Vidare uttrycktes det i kommentarerna en stor nöjdhet med verksamhet och personal. De negativa kommentarerna rörde framför allt avgiftens storlek i förhållande till maxtaxan.

Kommunernas parklekar är idag en mycket liten verksamhet. Trots detta har den stor betydelse för såväl barn som föräldrar. Speciellt viktigt är att verksamheten finns till hands för bland annat infektionskänsliga och allergiska barn.

De enskilda familjedaghemmen är indelade i fem grupper som träffas i stort sett dagligen med barnen och har olika aktiviteter. Under maj månad gjordes besök från Utbildnings- och kulturkontoret hos de olika dagbarnvårdargrupperna. Trots att det var många barn i varje grupp trivdes barnen och fick utlopp för sin kreativitet. Från någon av grupperna framfördes att samverkan med deltidsförskolan inte fungerade helt problemfritt.

Verksamhetsanalys småbarnsavdelningar

Hösten 2005 genomfördes en fördjupad verksamhetsanalys inom barnomsorgens småbarnsavdelningar. De områden som granskades var.

- Gruppstorlekar
- Lokalmässiga förutsättningar
- Personalens kompetens
- Hälsöfrämjande faktorer
- Förskolornas egen kvalitetssäkring

Verksamhetsbesöken på småbarnsavdelningarna, såväl 2004 som 2005, visade att barnen känner sig trygga, har roligt och har kompetent personal omkring sig som de kan knyta an till. Personalen delar in barnen i mindre grupper, vilket är en viktig kvalitetsfaktor för förskolornas verksamhet. Barngrupperna var till skillnad från 2004 något mindre. Hallengrenpengarna samt planerad intagning vid årsskiftet har påverkat detta.

Att barnen känner sig trygga, har roligt och har kompetent personal omkring sig visade även den föräldraenkät som genomfördes under november/december 2004.

Viktiga händelser och/eller andra projekt under året

Förskolorna arbetar med traditioner och pedagogiska upplevelser. Förskolepersonalen anordnar tillsammans med barnen konstutställningar och ateljéverksamhet. Processen med att diskutera förskolans värdegrund pågår ständigt. Förskolorna arbetar med olika typer av projekt som t ex hälsoprojekt, kulturprojekt, kvalitetsprojekt, sagoprojekt, språk och kommunikationsprojekt.

Kompetensutveckling pågår fortfarande med Växtkraft Mål-3 och med annan fortbildning.

Förskolorna fortsätter sitt arbete med sina hemsidor.

A Normer och värderingar – arbetet med jämställdhet

Flertalet förskolor uppger att jämställdhetsarbetet handlar om att ha ett medvetet förhållningssätt. De vuxnas förhållningssätt som förebilder till barnen och till varandra, att vara uppmärksam på sina egna värderingar och attityder. Både barn och vuxna ska bli sedda och bekräftade. Arbetet med värdegrundsfrågor är något som ständigt pågår och som genomsyrar hela verksamheten. Värdegrundsfrågorna diskuteras på personalmöten och i samarbetet med föräldrarna.

Som ett första steg att arbeta med barnens konflikthantering arbetar förskolorna med en pedagogisk modell som kallas för ”STOP”. Det innebär att barnen kan bestämma sin egen gräns och bli respekterad för den. Barnets uppsatta hand gör att även barn som inte har det talande ordet kan göra sig förstådd och bli visad respekt.

Utveckling från år 2004

Förskolorna arbetar mer medvetet med värdegrundsfrågor. Genusperspektivtänkandet har fått ett större utrymme. Det förekommer regelbundna och medvetna diskussioner i arbetslagen, i barngrupperna och i nätverksträffar. Några förskolor har genomgått fortbildning i ämnet. På en förskola har all personal fått utbildning i data och teknik. Förskolorna observerar barnen och delar in dem i mindre grupper. Arbetet med barnen utgår inte utifrån ålder och kön utan utifrån individens egna förutsättningar.

Förbättrings/utvecklingsområden

Förskolorna upplever att det är viktigt att även fortsättningsvis ha ständigt återkommande diskussioner och att även ta in föräldrarna i detta arbete. Några förskolor planerar att komplettera med litteratur och kurser i ämnet. Några förskolor planerar att utveckla modellen med tvärgrupper och utvär-

dera det egna arbetet. Ytterligare ett utvecklings/förbättringsområde är att få in fler män på förskolorna.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god. Arbetet med värdegrundsfrågor är något som ständigt pågår och som genomsyrar hela förskoleverksamheten oavsett pedagogisk profilering. Förskolorna har blivit mer medvetna om genusperspektivtänkandet, satsar på fortbildning och har ständiga diskussioner i ämnet.

A. Allas hänsynstagande - Arbete mot mobbning och annan kränkande behandling

”Alla i verksamheten skall utveckla ökat hänsynstagande.”
”Mobbning eller annan kränkande behandling skall inte förekomma.
Alla måste ta ansvar, reagera och rätta till vid minsta ansats till mobbning.”

Förskolorna har mobbningsplaner och det finns en 0-tolerans mot mobbning och annan kränkande behandling. I sitt arbete med dessa frågor använder förskolorna sig av arbetsmaterial av olika slag som ”Kompisstolen”, ”Tilda med Is och Sol” och ”Bamseprojektet”. Vidare förekommer gruppstärkande lekar, drama, dockteater, barnmassage samt med hjälp av sagor och handdockor.

Resultat/jämförelse år 2004

Föräldrarna är trygga när de lämnar sina barn. Personalen har ökat sin medvetenhet och upplever att samverkan med föräldrarna förbättrats och att det finns en öppen dialog när problem uppstår. Arbetar mer med konkreta och tydliga aktiviteter. Barnens engagemang har ökat i arbetet med hur man är en bra kompis.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god. Det finns idag på förskolorna en mycket stor medvetenhet, och ett aktivt arbete pågår ständigt för att utvecklat ett ökat hänsynstagande hos barnen.

Ur Skolverkets allmänna råd 2005

Leken och lärandet

”Leken utgör grunden för barns utveckling och lärande”

Leken utgör grunden i barns utveckling och lärande. Det är därför viktigt att personalen

- organiserar verksamheten så att barnen ges rikligt med tid, rum och material för olika former av lek samt ger dem upplevelser som stimulerar fantasin, kreativiteten och förmågan att leka

- använder leken som ett medel såväl i arbetet med barngruppen som i arbetet med enskilda barns utveckling och lärande.”

Av kvalitetsredovisningarna framgår att förskolorna delar in barnen i mindre grupper för att få bättre ro och för olika aktiviteter. Det är viktigt att inte avbryta barnens lek i onödan och vara observant på hur olika kamratkonstellationer påverkar leken. Leksaker och teman byts ut för att hålla rolleken levande och att den utvecklas. Lekmaterial hålls tillgängligt för barnen. Personalen är lyhörd för barnens behov och önskningar.

Familjedaghemmens verksamhet kompletteras av deltidsförskolan samt gemensamma aktiviteter på öppna förskolan.

Goda exempel

Som goda exempel uppger förskolorna att materialet är synligt, det finns aktivitetshörnor, leken dokumenteras vilket skapar medvetna och intressanta samtal. Barnen delas in i mindre grupper. Materialet är tillgängligt för barnen och låter dem inspireras av varandra. Barnen observeras så att de kan få nytt material och nya övningar presenterade för sig vid rätt tillfälle.

Förbättrings/utvecklingsområden

Ett förbättrings/utvecklingsområde som framhålls är att skaffa mer konstruktionsmaterial och inspirationsbilder till bygglek. Att ytterligare utveckla dokumentationen av barnens lek är ett område. Lekmiljön såväl inne som ute bör ständigt förbättras. Önskvärt är att pedagogerna får möjlighet till stimulans i form av fortbildning samt erfarenhetsutbyte med andra förskolor.

Sammanfattande omdöme

Läroplanen genomsyras av en syn på lek som innebär att det finns ett starkt samband mellan lek, kreativt skapande och ett utforskande och nyfiket förhållningssätt.

Av kvalitetsredovisningarna framgår att verksamheten i förskolorna präglas av ett medvetet bruk av leken för att främja varje barns utveckling.

Utifrån läroplanen och de allmänna råden är måluppfyllelsen mycket god.

Kontinuitet i personalgruppen

”Kontinuitet i barn- och personalgrupp är en förutsättning för att barn skall lära och utvecklas i samspelet med varandra och med de vuxna”

Kvalitetsredovisningarna visar att förskolorna har stabila personalgrupper och liten omsättning. Vid sjukdom löser många det internt. Några har ”kända” vikarier.

Barnen byter i regel avdelning bara en gång under sin tid på förskolan. I vissa fall följer någon personal med barnen vid nya grupsammansättningar eller byte av avdelning. Pedagogerna har fasta ansvarsområden och rutiner-na är oftast desamma.

I familjedaghemmen är kontinuiteten inbyggd i systemet. Dessutom finns fungerande vikariesystem.

Goda exempel

Trivselaktiviteter, hälsoaktiviteter samt handledning av personal är några goda exempel från kvalitetsredovisningarna. Låg personalomsättning, låg sjukfrånvaro, fast vikarie är ytterligare några exempel. Bra är också att alla pedagoger känner alla barn och föräldrar och att pedagoger följer med barnen. Även flexibilitet i organisationen är bra.

Förbättrings/utvecklingsområde

Viktigt att rutiner ses över hela tiden, att personalen får fortbildningskurser och kan samarbeta med andra förskolor. En förskola skall ha "jobbrotation" under vårterminen 06, vilket innebär att man under organiserade former byter personal med varandra för att öka samhörigheten och att all personal lär känna varandra bättre.

Sammanfattande omdöme

Flertalet förskolor har kontinuitet i både barn- och personalgrupp.

Lokaler och miljö

"Lokalerna skall vara ändamålsenliga"

"Kommunen bör se till att förskolans utemiljö och lokaler är trygga, säkra, hälsosamma och utvecklande genom att:

- dessa är utformade så att de möjliggör en varierad pedagogisk verksamhet som stöder både enskilda barns utveckling och lärande samt grupprocesser
- Såväl inne- som utemiljön är utformad så att det är möjligt för personalen att ha uppsikt över de barn som de ansvarar för
- Kontinuerligt följa upp och utvärdera om inne- och utemiljö är ändamålsenlig"

Av kvalitetsredovisningarna framgår att förskolorna har bra och ändamålsenliga, ljusa och öppna lokaler. De är lämpliga för fri lek under organiserade former samtidigt som de kan delas in i smågrupper med skapande verksamhet. De utnyttjar alla utrymmen effektivt och försöker ständigt hitta flexibla lösningar efter barnens intressen och aktiviteter. Vid behov kan vissa ytor avgränsas.

De öppna förskolornas lokaler kompletterar dagbarnvårdarnas hemmiljö.

Goda exempel

Det pågår en kontinuerlig översyn och ständiga diskussioner om på vilka sätt miljön kan ändras. Det finns medveten genomtänkt planering av rummens utnyttjande. Barnen delas upp i mindre grupper. Flera förskolor har grönområden, vatten och skog i sin närmiljö.

Förbättrings/utvecklingsområde

Det är viktigt att det förs kontinuerliga diskussioner kring lokalernas funktion och även reflekterar över barnens behov. Vissa förskolor är inte nöjda med utemiljön, som kan vara svår att påverka, samt ibland har dåligt underhåll.

Sammanfattande omdöme

Förskolorna lever väl upp till de vad som gäller lokaler och miljö ifrån de allmänna råden och även utifrån läroplanen. "Förskolan skall erbjuda barnen en trygg miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och aktivitet". Några förskolor är dock inte nöjda med barnens utemiljö.

Samarbete förskola och hem

"Det är viktigt att personalen tar hänsyn till föräldrars olika möjligheter att delta i och påverka förskolans verksamhet genom att se till att det finns olika former/forum för inflytande och samverkan"

Alla som arbetar i förskolan skall

- Visa respekt för föräldrarna och känna ansvar för att det utvecklas en tillitsfull relation mellan förskolans personal och barnens familjer.

Arbetslaget skall

- ansvara för att varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan,
- föra fortlöpande samtal med barnens föräldrar om barnets trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan samt genomföra utvecklingssamtal,
- ge föräldrarna möjlighet att utöva inflytande över hur målen konkretiseras i den pedagogiska planeringen,
- beakta föräldrarnas synpunkter när det gäller planering och genomförande av verksamheten och
- se till att föräldrarna blir delaktiga i utvärderingen av verksamheten.

Förskolorna har ett bra samarbete med föräldrarna. Den dagliga kontakten, att ha en öppen dialog, upplevs som viktig. Inskolningstiden är också betydelsefull. Föräldramöten, utvecklingssamtal, drop in och gemensamma aktiviteter bidrar till ett gott samarbete. Föräldrarna uppmuntras att vara med på förskolan och har möjlighet att utvärdera sitt barns verksamhet genom enkäter, dels egna och dels via kommunen.

Goda exempel

Bland de goda exemplen nämns tillgängligheten, den öppna dialogen, att ta tag i problem så fort de uppstår. Ytterligare exempel är den dagliga informationen vid lämning och hämtning, kontaktdagarna, samt vecko- och månadsbrev. Förskolorna försöker ha trevliga och professionella föräldramöten då man gärna arbetar med olika teman. Portfolio är ett bra instrument för att synliggöra barnens lärande för föräldrarna.

Förbättrings-/utvecklingsmöjligheter

Att få föräldrarna mera aktiva på föräldramöten och att få dem mera delaktiga i avdelningens/förskolans verksamhetsbeskrivning, samt att arbeta för att stärka föräldrarollen är förbättrings/utvecklingsområden för några förskolor. Dessutom att arbeta för att fler föräldrar tar ut kontaktdagar och att vara lyhörd för goda idéer är andra områden.

Sammanfattande omdöme

Det finns en stor medvetenhet på förskolorna om betydelsen av att ha ett nära och bra samarbete med barnens föräldrar. Målen i läroplanen samt i de allmänna råden kan anses väl uppfyllda. På flera förskolor pågår en fortsatt utveckling av samarbetet, och kan ses som en ständigt pågående process.

B. Naturvetenskap

”Barnets nyfikenhet och begynnande förståelse för skriftspråk och matematik skall stimuleras”

Av kvalitetsredovisningarna framgår att naturvetenskap ingår i det dagliga arbetet tillsammans med barnen. Förskolorna använder sig av räkneramsor, matteteman, konstruktionslek, olika experiment och faktaböcker. Naturen har stort utrymme för att arbeta och stimulera barnen i naturkunskap.

Jämförelse med 2004

I jämförelse med 2004 försöker nu förskolorna mera medvetet hitta nytt material och nya sätt att arbeta för att det skall bli fler utmaningar för barnen och pedagogerna. De satsar på kurser, litteratur och material och använder sig av olika experimentteman. Barnen har blivit bättre på att skapa själva och skogen används i större utsträckning för samlingar mm.

Förbättrings- och utvecklingsområden

Som förbättrings/utvecklingsområden anger förskolorna att kunna utveckla arbetsmetoderna kring matematik och skriftspråk, kunna göra fler och bättre

experimentella undersökningar, införskaffa mer material för experiment samt inspirera personalen att besöka andra förskolor.

Sammanfattande omdöme

Det pågår ett utvecklingsarbete på förskolorna vad gäller arbetet med naturvetenskap vilket är positivt. Medvetenheten är idag stor och ämnet är en del av det vardagliga arbetet med barnen, men ytterligare kunskaper kan krävas på vissa förskolor.

Deltidsförskolan kompletterar familjedaghemmens verksamhet i naturkunskap och teknik.

Övergång mellan förskola och förskoleklass

Av kvalitetsredovisningarna framgår att övergången till olika skolor varierar. Vissa förskolor uppger att de har ett mycket bra samarbete medan andra inte har något nämnvärt samarbete alls. Det uppskattas att förskoleklasslärarna besöker förskolan, vilket dock inte alltid sker. Även nätverksträffar med personalen på förskoleklassen upplevs positivt.

Goda exempel

Förskoleklasslärarna besöker förskolan och lärarna tar del av barnens dokumentation "Min bok". Tre inskolningsträffar i skolan under vårterminen och uppföljande besök i förskolan. I några kommundelar finns samverkansgrupper förskola - skola. En förskola uppger att de har pedagogiska möten mellan förskolan och skolan. Avlämnande och mottagande lärare har nätverksträffar hela läsåret. Förskolechefer och biträdande rektor träffas några gånger under läsåret.

Förbättrings/utvecklingsområden

Önskvärt är att alla förskolor och skolor i distriktet ska göra så lika som möjligt vid övergången. Alla skolor borde ta sig tid att besöka barnen på sina förskolor och därigenom möta varje barn med respekt och även få möjlighet att se varje barn i sin dagliga miljö.

Sammanfattande omdöme

Det är beklagligt att samarbetet mellan vissa förskolor och skolor inte fungerar tillfredsställande vad gäller övergången. Vid övergången till skolan för 6-åringarna ska det finnas en plan, som utarbetats i samverkan mellan förskolan och skolan. Utvecklingsarbete pågår i att skapa nätverk och öka förståelsen mellan personalen inom förskola och skola. Förvaltningen bedömer att de svårigheter som finns när det gäller samverkan i hög grad bottnar i organisationen av förskolor och skolor.

Arbetet med övergången till skolan för familjedaghemmens barn sker huvudsakligen mellan deltidsförskolan och skolan.

Barnkonventionen

Förskolorna arbetar med normer och värden som är en integrerad del i det dagliga arbetet med barnen. Det finns ett medvetet förhållningssätt om alla barns lika värde och barnkonventionen gör sig ständigt påmind i det dagliga arbetet med att lära barnen det grundläggande demokratiska synsättet. Barnen bemöts utifrån sina förutsättningar och resurser med respekt och tillit.

Goda exempel

Som goda exempel uppges att alla på förskolan är medvetna om vilka dokumenten är och att de är dokumenterade. En förskola läser boken ”mångfald och medkänsla”, utgiven av Röda korset, med barnen. Andra goda exempel som betonas är ett medvetet förhållningssätt, lyfta fram likheter och olikheter och ge barnen möjlighet till inflytande.

Förbättrings/utvecklingsområden

Det är viktigt att hålla värdegrunden levande i vardagen och kontinuerligt utvärdera, ha diskussioner på personalmöten och öka föräldrarnas medvetenhet om barnets eget värde.

Några förskolor nämner att färre barn i grupperna skulle innebära mer tid att lyssna på barnen.

Sammanfattande omdöme

På förskolorna finns ett medvetet förhållningssätt om alla barns lika värde och barnkonventionen finns med i det dagliga arbetet med att lära barnen det grundläggande demokratiska synsättet.

Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg

Verksamhetsöversikt

Kundval och konkurrens

I Danderyds kommun väljer alla föräldrar skola för sina barn. De gör ett aktivt val till förskoleklass, år 1, år 4 och år 7. Majoriteten av kommunens elever går i kommunala skolor.

Förskoleklass

Alla sexåringar är inskrivna i förskoleklass. De flesta sexåringarna fanns under 2005 i kommunal förskoleklass.

För att täcka behovet av lokaler för barn i förskoleklass i Enebyberg, så har Gethagens förskola byggts om till f-3 skola och har fått namnet Hagaskolan. Skolan ingår i Enebybergs resultatenheter. Lokalerna stod inte klara till skolstarten, så eleverna har under hösten gått i provisoriska paviljonger på området. Den enskilda förskolan Enebydungen har egen förskoleklass. De flesta av Sveriges kommuner har valt att integrera förskoleklassen med grundskolan. En dryg tredjedel uppger i en kommunenkät att förskoleklassen kommer att arbeta integrerat med grundskolan varje dag.

Hösten 2005 är personaltätheten i Danderyds kommunala förskoleklasser 11,0 lärare per 100 barn. Personaltätheten har fortsatt att minska i riket som helhet och var läsåret 2004/05 7,8 årsarbetare per 100 barn i kommunal förskoleklass, det är en minskning för andra året i rad. I den fristående verksamheten var personaltätheten 7,9 årsarbetare per 100 barn. Skillnaderna mellan kommunerna är mycket stora. (Danderyd 11,0)

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskoleklass (kommunal regi) var 85 procent i september 2005 i riket, jämfört med 70 procent i Danderyd.

Skolbarnsomsorgen

Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan såväl tidsmässigt som innehållsmässigt, samt erbjuda en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen. I Danderyd var 86 procent av 6-9 åringarna och 37 procent av 10-12 åringarna inskrivna på fritidshem/hemvist hösten 2004. Skolverket uttrycker i sin lägesrapport 2005 oro för att skolbarnsomsorgens uppdrag och verksamhet riskerar att marginaliseras.

Andelen personal i fritidshem som har pedagogisk utbildning har ökat från 56,2 procent 2003 till 58,4 procent 2004 i landet som helhet. I Danderyd hade 42 procent av personalen högskoleutbildning.

Grundskola

Flexibel skolstart – flexibilitet i utbildningssystemet

Regeringen uppdrog i november 2003 åt Skolverket att utreda konsekvenserna av flexibel skolstart. Skolverkets utredning 2004-04-14 resulterade i en rekommendation till regeringen att avråda från att initiera försöksverksamhet.

I november 2004 anhöll de fyra kommuner som redan påbörjat flexibel skolstart om *försök med större flexibilitet i utbildningssystemet*. Detta har nu blivit ett av tre prioriterade områden inom avdelningen för lärande och arbetsmarknad inom Kommun och Landstingsförbundet. I dessa diskussioner ingår Danderyd som en av åtta kommuner.

Under året har arbetsgruppen för flexibel skolstart och flexibelt lärande anordnat en konferens under titeln "Flexibel skolstart – och sedan?", samt ett möte med syfte att beskriva dagsläget när det gäller framförallt utvecklingen inom flexibel övergång mellan grundskola – gymnasieskola samt att diskutera insatser för 2006.

Kvalitetsfaktorer: lärartäthet och kompetens

Lärartätheten har ökat marginellt mellan ht 2003 och ht 2004 till 8,1 lärare per 100 elever i kommunala skolor, medan lärartätheten på fristående grundskolor är oförändrad. I Danderyds kommunala skolor var lärartätheten 7,2 lärare per 100 elever för hösten 2004. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen var i Danderyds kommunala skolor 86 procent jämfört med 85 procent i riket. (Uppgifter för år 2005 har ännu inte sammanställts av SCB).

Betyg och nationella prov

Danderyd uppvisar ett av rikets högsta betygsmedelvärden (samtliga skolor) med 246 av 320 möjliga poäng i slutbetyg i skolår 9. Motsvarande siffra för riket är 206 poäng. Flickor, i riket, hade 217 poäng jämfört med 195 poäng för pojkar. För flickor i Danderyd var siffran 256 poäng och för pojkarna 237 poäng.

I Danderyd har 94 procent av eleverna nått målen i alla ämnen. Motsvarande siffra för riket är 75,5 procent. Pojkar i Danderyd har svårast att nå målen i kemi, fysik och historia. I samhällsorienterande ämnen, idrott och hälsa samt även kemi har fler flickor svårare att nå målen.

Kvalitetsredovisningarna saknar analys av vad detta beror på.

Flickor har generellt bättre betyg än pojkar i skolsystemet. I ett pågående projekt kartlägger Skolverket könsskillnader i grund- och gymnasieskolan, mellan olika grupper, regionalt och inom olika skolformer. Man söker också förklaringar till varför olikheterna finns. Projektet beräknas vara klart 2006.

Resultat av nationella prov skolår 5 och nationella ämnesprov och betyg skolår 9 redovisas i bilaga.

SALSA

Enligt Skolverkets analysverktyg SALSA hamnar Danderyd på första plats i modellberäknat värde bland förortskommuner, när hänsyn tagits till kommuners och skolors betyg, samt vissa bakgrundsfaktorer. (Bilaga 7).

KPB (kostnad per betygspoäng)

Enligt tidningen Dagens industris sammanställning av hur mycket kommunerna får ut för de pengar de satsar på grundskolan, hamnar Danderyd på fjärde plats i riket med 213,3 kpb, och bäst i Stockholms län. Den genomsnittliga siffran för riket var 267,9 kpb.

Elever i behov av särskilt stöd

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Lpo 94.

I skolpengen ingår en resurs för att stötta elever med läs-, skriv- och matematiksvårigheter eller i behov av specialgymnastik. Dessutom har rektor möjlighet att söka ett resursbidrag för elever som utan ett extra stöd har stora svårigheter att nå målen och få godkända betyg för fortsatta studier på gymnasiet. Till grund för ansökan ligger ett åtgärdsprogram som upprättats i samråd med elev och vårdnadshavare.

Bidrag beviljas för specialpedagog, resursassistent i skola och ibland även i fritidshem eller hemvist. Bidrag beviljas även för elev i behov av svenska som andra språk. För grundskoleelev med fysiska funktionshinder finns också möjlighet till en extra stödresurs.

Bidraget täcker kostnaden för det antal timmar för lärare och resursassistent som beviljas. Resursbidraget utgår till både kommunal och fristående skola på lika villkor. Under hösten 2005 har 120 elever i kommunens skolor fått del av bidraget och 44 elever i fristående skolor eller skolor i annan kommun.

Enkätundersökningar är ett led i det kvalitetsutvecklingsarbete som ständigt pågår i kommunen genom olika former av uppföljningar. Under oktober-november 2005 genomfördes en enkätundersökning riktad till föräldrar med barn i grundskolan som fått ta del av det särskilda stödet från Utbildnings- och kulturkontoret.

Resultaten visar att en stor del av föräldrar är mycket nöjda/nöjda med det stöd eleverna får på skolan.

Under 2004 tillkom fler elever än tidigare som i samverkan med socialkontoret placerades på specialskolor. För att motverka att elever måste "lyftas ur" sin skola inleddes ett samarbete med ett resursteam från Svalnäs terapi-skola som tar sig an elev, föräldrar och skolpersonal för att i elevens skola hitta lösningar. Detta samarbete har fortsatt under 2005 och visar på goda resultat och utveckling för de elever det berör.

Rektor för Kevingskolan har i uppdrag att organisera kommunens modersmålsundervisning och under året har undervisning förmedlats i tio olika språk med sammanlagt 173 elever, varav en elev har studiehandledning.

Inom kommunen finns resursklasser på flera skolor, med olika målgrupper. Behovet av resursklasser fastställs i samråd med rektorer och UKK. Målsättningen är att den "röda tråden" från förskoleklass till år 9 ska erbjudas inom kommunen. För elever med Aspergers syndrom eller liknande finns verksamhet för F till år 6 på både Brage- och Vasaskolan. För år 7 till 9 finns verksamheten på Fribergaskolan och därefter på Danderyds gymnasium. Tal- och språkklass finns på Stocksundskolan för år F till 6 och en grupp år 4-6 för elever med långsam inläring finns på Kyrkskolan. Förberedelseklassen finns på Kevingskolan. Inom grundskolan får ett 40-tal elever hjälp och stöd i dessa klasser. Varje elev ska ha en fadder- eller hemklass där eleven deltar utifrån sina förutsättningar. Målet är att återföra eleven till "vanlig" klass med möjlighet att få godkända betyg för fortsatta studier.

Utöver nämnda resurser kan nämnas att en specialpedagog anställd på 25 procent ingår i basteamet och tjänstgör som "pedagogisk brobyggare" med uppdrag att förmedla basteamets förslag till åtgärder till skolan och hemmet. Det finns också en hörselpedagog på 20 procent som via kontakter med skolhälsovården kan erbjuda hjälp och stöd till elev och skola.

Sammanfattande omdöme särskilt elevstöd

Skolorna har bra rutiner för att upptäcka, stötta och hjälpa elever som har/får problem med inläring och att nå målen. Åtgärdsprogram upprättas oftast i samråd med elev och vårdnadshavare om än att kvalitén i dessa åtgärdsprogram kan skifta. Stöd i form av speciallärare och eller resursassistent erbjuds eleven under längre eller kortare tid. Elev erbjuds undervisning i mindre grupp i företrädesvis basämnen. Åtgärder följs upp och utvärderas och vid behov upprättas ett nytt åtgärdsprogram. Resursbidraget används utifrån ansökan och elevens behov. Utöver detta har skolorna också nyttjat en betydande del av skolpengen för att på bästa sätt få eleven att lyckas. Föräldrarna är i stort nöjda med det stöd som ges på skolorna, även om önskemål om mer stöd ofta framförs.

Granskning/ bedömning

Som framgångsrika metoder för att kunna bedöma och förbättra kvaliteten i förskoleklass och grundskola anger enheterna själva bl a

- Enkäter
- Läs- och skrivutvecklingschema LUS och SUS
- Intervjuer och observationer
- Elevernas utvärderingar/Portfolio
- Personalens utvärdering

Skolbarnsomsorg

Verksamhetsbesök har under hösten gjorts på två av kommunens sex hemvist. Hemvist finns även på två fristående skolor. En enklare enkät har skickats till enheterna.

Skola	Antal årsarbetare	Antal inskrivna barn okt	Antal närvarande barn i snitt	% andel närvarande barn	Personal- täthet pr inskrivet barn	Perso- naltäthet pr närvarande barn
Brage/Eneby	2,5	71	51	71 %	28,40	20,24
Eke- by/Svalnäs/Ösby	2,25	83	68	82 %	36,89	30,13
Vasa	4	145	71	49 %	36,25	17,75
Kevinge	0,95	58	35	60 %	61,05	36,84
Kyrk	1,28	92	39	42 %	71,88	30,31
Stocksund/Långäng	2,5	102	75	74 %	80,20	32,08
S:a/genomsnitt	13,48	551	338	79 %	40,88	22,31

Totalt var 551 barn var inskrivna på de skolor som lämnat uppgift om personal och barnens närvaro. I genomsnitt är 338 barn eller 61 % av de inskrivna barnen närvarande varje dag.

Antalet årsarbetare uppges vara 13,5. Cirka hälften av personalen är utbildade fritidspedagoger/förskollärare eller barnskötare/fritidsledare. Beräknat på den genomsnittliga närvaron är personaltätheten på hemvisten 22,31 barn per årsarbetare. Som jämförelse kan nämnas att den genomsnittliga personaltätheten för förortskommuner 2004 på fritidshem för barn 7-12 var 19,4 barn per årsarbetare.

Mellan 30 % och 45 % av barnen äter enbart mellanmål på hemvisten. Av de resterande barnen går de flesta hem mellan 16.00 och 17.00. Endast cirka 3 % av barnen har behov av tillsyn mellan 17.00 och 18.00.

Verksamhetsbesök har gjorts på Kyrkskolan och Kevingeskolans hemvist under vardera en eftermiddag. Såväl statistik som intryck från de korta verksamhetsbesöken indikerar att verksamheten vid hemvisten är god. Intrycket är att hemvisten som besökts lever upp till att vara roliga och stimulerande för barnen och att ta till vara deras nyfikenhet och främja deras utveckling mot självständiga individer.

Grundskola

Enkät skolår 2, 5 och 8

Vårdnadshavare med barn i skolår 2 och 5 och elever i skolår 8 svarade på en enkät med frågor som rörde trivsel, nöjdhet, kvalitet i verksamheten, kränkande behandling, kunskaps- och social utveckling, arbetsro/stress och fysisk arbetsmiljö, skolans ledning, delaktighet och ansvar, drogförebyggande arbete/ANT, IT - användning, fysisk aktivitet och skolbibliotekens användning.

Enkätsvaren ger generellt positiva omdömen, men oroande är att upplevelsen av stress ökar bland eleverna och att arbetsron kan förbättras. Detta gäller framförallt i skolår 8, men även elever i skolår 5 upplever en ökad stress.

Fortsatta åtgärder krävs för att nå nollresultat för mobbning och annan kränkande behandling. Fortsatt arbete krävs också för att förbättra elevinflytandet även om en markant förbättring skett i skolår 8. Arbetet inom naturvetenskap och teknik behöver synliggöras.

Förtroendet för skolledningen kan förbättras på några skolor. Forskning visar att den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för skolan är där rektorn får vara pedagogisk och didaktisk ledare. (Bilaga 4.)

Effektstudie skriftlig information

Enligt enkät under hösten för skolår 2 och 5 har drygt hälften av vårdnadshavarna tackat ja till skriftlig information.

Fyra – fem enheter använder sig idag av ett webbaserat verktyg som stöd för den skriftliga informationen. Ofta leder detta till att påskynda en gemensam syn på och utvecklandet av ett gemensamt språk i dokumentationen till vårdnadshavarna. Åtta av fjorton enheter använder sig av enhetliga blanketter. Några skolor saknar fortfarande gemensam dokumentation.

Skolorna ska från och med den 1 januari 2006 sammanfatta vilka insatser som skolan, vårdnadshavaren och eleven åtar sig för att eleven ska nå målen på lång och kort sikt (IUP). Skolorna rekommenderas att ta fram gemensamma rutiner för dokumentation av elevens lärande och utveckling.

IT - pedagogik i skolan

Fyra grundskolor granskades under två veckor av Ingemar Korsell och Katarina Bergman (Läraryhögskolan i Stockholm). Resultatet visar att skolorna lägger ner ett imponerande arbete för att klara den utmaning som det innebär för barn och unga att använda IT-stödet i sin utveckling och lärande. Skolorna har de senaste åren bedrivit ett omfattande utvecklingsarbete när det gäller utvecklandet av IT- stöd för skolans verksamhet i allmänhet och med fokus på IT-stöd för undervisningen/lärandet i synnerhet. Skolan och

dess personal behöver fortsatt stöd för att på bästa sätt klara detta. Regelbunden kompetensutveckling och ett erfarenhetsutbyte inom och mellan skolorna utgör en viktig hörnpelare. En annan är teknikstöd och säkrad support. En tredje innefattar försök med nya lärmiljöer. Här kan som exempel nämnas mobila datasalar, trådlösa nät och mediaklassrum.

Förvaltningens enkät visar att det finns stora skillnader i skolornas användning av datorn i skolarbetet. Mörbyskolan har här tagit en ledande roll, vilket verifieras bl a genom certifieringen ENIS (European Network of Innovative Schools).

Minst används datorn i de yngre åldrarna.

I Utbildningsplanen står att ” IT stödet är ett *naturligt inslag* i elevernas arbete och utnyttjas för olika ändamål såsom internationella kontakter, informationssökning, ordbehandling, presentation och kalkylering”.

78 procent av eleverna i skolår 8 uppger att de lär sig använda datorn som hjälpmedel.

IT användningen kan förbättras och utvecklas särskilt i de yngre åldrarna.

Sammanställning av skolornas kvalitetsredovisningar

Viktiga händelser under året

Många enheter har angett viktiga händelser såsom kompetensutveckling av personal bl a i KOMET och olika projekt, Charlie, NTA LUS.

Flera enheter har skaffat Schoolsoft för att få ett tydligt kommunikationsverktyg.

Lokalförbättringar/förändringar har skett på flera skolor, bl a har Kyrkskolans RE installerat ” Framtidens klassrum”, med all modern IT teknik.

Skolår 7-9 anger bl a händelser av internationell karaktär och uppskattade föreläsningar som viktiga händelser. Mörbyskolan blev uttagen som medlem i ENIS, att delta i en bred nordisk enkätstudie om effekten av IT i skolan tillsammans med 200 andra skolor i de nordiska länderna.

Ett intressant projekt SET (Social och Emotionell Träning) har påbörjats mellan VRS och Elevverket i syfte att personalen ska få verktyg att arbeta med ”Livskunskap”.

Sammanfattande omdöme

Förvaltningen konstaterar att det pågår mycket utvecklingsarbete och engagemang på skolorna.

A. Normer och värderingar - Allas hänsynstagande - Arbete mot mobbing och annan kränkande behandling

”Alla i verksamheten skall utveckla ökat hänsynstagande.”
”Mobbing eller annan kränkande behandling skall inte förekomma.
Alla måste ta ansvar, reagera och rätta till vid minsta ansats till mobbing.”

Skolorna arbetar aktivt med en mängd värdegrundsfrågor och de genomför temaarbeten/veckor såsom; ” Trygghet och omtanke” och ”Respekt och om-tanke”. Fortbildning i Kometmetoden (KommunikationsMETod) har resulterat i att flera lärare använder sig av den i syfte att skapa bättre kommunikation mellan elever och mellan lärare och elev. Målsättningen är att bygga upp barnens självkänsla och förstärka goda beteenden.

Skolorna strävar efter att engagera elever och personal i värdegrundsarbetet. Ekebys RE har ett väl utvecklat värdegrundsarbete som även engagerar föräldrar.

Kommunens skolor har under hösten omarbetat sina handlingsplaner mot kränkande behandling efter en struktur där det klart ska framgå vilka förebyggande insatser och rutiner skolan har, samt hur uppföljning ska ske.

Förvaltningens och skolornas egna enkäter visar att en mycket hög andel av eleverna trivs och känner sig trygga i skolan, men att det också finns elever som känner sig kränkta av andra elever.

Belys frågor om jämställdhet

”Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmonster. Den ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet” Lpo 94.

Jämställdhetsarbetet bedrivs framförallt genom uppdelningar av eleverna i olika grupper såsom samtalsgrupper och slöjdgrupper. Vid bildandet av exempelvis elevråd arbetar många efter principen varannan pojke/flicka. En viktig fråga anses vara hur mycket ”pratutrymme” eleverna får. Det finns också en önskan att kunna anställa fler män.

VRS har under hösten arbetat målinriktat med jämställdhetsarbete bl a i ämnet svenska och Mörbyskolan använder sig av en extern konsult inom jämställdhet som samtalar och diskuterar med eleverna i skolår 8.

Jämställdhetsplaner har presenterats av tre enheter.

Sammanfattande omdöme

Utan tvekan förekommer det mycket arbete på skolorna för att skapa goda normer och värderingar. De flesta enheter har i kvalitetsredovisningarna presenterat positiva resultat från enkäter.

Skolan blir en alltmer kvinnodominerad värld. Det är viktigt att skolorna aktivt arbetar för att motverka traditionella könsmonster och att vara goda exempel. Könspektivet ska vara synligt i val av innehåll men också påverka skolans organisation och planering. Enligt förra årets analys från Myndigheten för skolutveckling har jämställdhet en låg prioritet i skolornas arbete med värdegrunden.

Enheternas förslag på utvecklingsmöjligheter är att försöka hitta nya former för flickors och pojkars lika möjligheter att utveckla förmågor och intressen. Det krävs en ökad medvetenhet om genusfrågor i personalgruppen samt att ta reda på vad som undermedvetet förmedlas till eleverna.

Mot bakgrund av förvaltningens enkät tillsammans med skolornas beskrivningar av arbetet med normer och värderingar bedöms måluppfyllelsen som god.

Förvaltningen anser dock att enheternas arbete med genusfrågor kan förbättras och att arbetet mot kränkande och diskriminerande behandling måste stå i fortsatt fokus.

C.1 Elevers kunskaper

Elevers läsutveckling

- **Skolår 1;** LUS punkt 7 "Tar vid behov effektiv hjälp av bokstäverna i sin läsning. Självkorrigerig vanlig".
- **Skolår 3;** LUS punkt 15 "Läser flytande och obehindrat, t ex kapitelböcker, med god förståelse. Föredra att läsa tyst."
- **Skolår 6;** Hur fördelar sig eleverna på LUS schemat?

Samtliga enheter utom en har redovisat resultat från alla tre skolåren. Två fristående skola använder sig av annat system för läsutveckling, där en av skolornas resultat går att jämföra med LUS.

Resultatet visar att 97 procent av eleverna i skolår 1 uppnår målet. I skolår 3 uppnår 83 procent av eleverna målet. Det är en ökning med två procent jämfört med 2004. En enhet har gjort mätningen på hösten 2005. Elever som inte når målen får extra stöd.

Sex av sju enheter har lämnat efterfrågat diagram på elevernas läsutveckling, enligt LUS metoden, skolår 6. Det är två skolor fler än förra året. Av de redovisande skolorna visar resultatet att eleverna i stort sätt fördelar sig

från LUS punkt 17-18b, med några undantag. En fristående skola redovisar resultat utifrån "eget" system.

Bilaga 5 - läsutveckling skolår 6 år 2004 och 2005 läsutvecklingsschemat

Enheterna gör uppföljning av resultaten och arbetar med läsprojekt i olika former för att stimulera läsutvecklingen.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god.

Förvaltningen ser positivt på att arbetet med LUS ytterligare har utvecklats under året, men påpekar att det är av vikt att enheterna arbetar med *avläsningar av elevernas läsutveckling höst- och vårtermin* för att kunna göra jämförelser. Skolorna lämnar uppgifter från vårtermin eller hösttermin, vilket medför att eleverna kan ha börjat i årskursen eller är på väg att avsluta skolåret.

Alla kommunala enheter förväntas lämna resultat av läsutvecklingsschema 2006.

Resultat nationella prov skolår 5, samt nationella ämnesprov och betyg skolår 9

"Eleven skall i slutbetyg år 9 ha uppnått minst godkändnivån i samtliga ämnen"

Av eleverna i skolår 5 uppnådde 98 procent målet i svenska, 97 procent målet i engelska och 95 procent målet i matematik i nationella proven.

I svenska och engelska är det en svag försämring medan matematik visar på genomsnittlig försämring på 2,5 procent jämfört med 2004. I reella tal har antalet elever som inte når målen i matematik fördubblats, från 11 elever till 22 elever.

Det genomsnittliga meritvärdet i Danderyd, skolår 9 var 246 poäng (pojkar 236 och flickor 256) att jämföras med 206 poäng i riket (pojkar 196 och flickor 217).

I Danderyd har 93,6 procent av eleverna nått målen i alla ämnen. Motsvarande siffra för riket är 75,5 procent. Pojkar i Danderyd har svårast att nå målen i kemi, fysik och historia. I samhällsorienterande ämnen, idrott och hälsa samt även i kemi har fler flickor svårare att nå målen.

I riket var det vanligast att elever saknade betyg i ämnena kemi, fysik, NO och biologi.

Skolverket rapporterade i förra årets rapport om ökande skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor. Detta gäller även för Danderyd. Sannolikt handlar det om flera samverkande faktorer i skolan och i det omgivande samhället. I Rapporten "Kön och skolframgång ; tolkningar och perspektiv" – Mats Björnsson, visas att könsskillnader har en självständig

inverkan på resultaten i skolan d v s resultaten kan inte förklaras av andra faktorer såsom exempelvis social bakgrund.

En jämförelse mellan nationella ämnesprov (NP) i matematik, engelska och svenska skolår 9 och betyg i Danderyd visar att färre elever nådde MVG nivån på NP i matematik i jämförelse med slutbetyget. Det kan finnas förklaringar t ex att särskilda insatser gjorts efter provtillfället, att eleverna arbetat med annat stoff än det provet handlat om eller att läraren har ett bredare underlag än provet för att bedöma måluppfyllelsen.

Viktor Rydbergs samskola redovisar på ett föredömligt sätt utförliga analyser och/eller kommentarer till eventuella skillnader mellan resultat av NP och slutbetyg i kvalitetsredovisningarna.

Bilaga 8

NP skolår 5 (2004 och 2005)

Nationella ämnesprov - betyg skolår 9 (2004 och 2005)

Bilaga 9

Slutbetyg /ämne årskurs 9 (Skolverket)

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är mycket god avseende meritvärde på kommunal nivå och är högst i landet. Kommunens mål att eleven skall ha nått minst godkänd nivå **i alla ämnen** kan inte sägas vara nått och de kommunala skolorna måste bli bättre på att redovisa analyser av utbildningsresultat.

Frågor som berör orsaker till könsskillnader i utbildningsresultat bör lyftas fram av skolorna.

”Det är angeläget att elevers intresse för naturvetenskapliga och tekniska studier tas till vara tidigt och stimuleras under hela skoltiden.”

Medvetenheten har ökat i skolorna om vikten av att stimulera elevernas intresse i naturvetenskap och teknik. NTA (Naturvetenskap och Teknik för Alla) ett skolutvecklingsprojekt som stödjer grundskolans lärare i deras strävan att stimulera barns och ungdomars intresse i biologi, kemi, teknik och fysik. Projektet startade förra året och har givit ringar på vattnet och flera F-6 enheter har i år arbetat med ett eller flera teman. En samordningsfunktion finns på Vasaskolan. Kompetensutveckling av personalen har fortsatt under året och flera enheter har gjort materialinköp för naturvetenskapliga ämnen och teknik.

Vetenskapens Hus har besökts av lärare och elever och ”Teknikspanarna” – teknikföretagens satsning på elever och lärare, har besökt några skolor.

Projektet Röda tråden i matematik har som syfte att skapa en helhetssyn på ämnet matematik.

Elever i år 9 erbjuds att läsa gymnasieskolans A-kurs i matematik. På VRS erbjuds eleverna att läsa upp till matematik F, som kan läsas på VRG. Inom elevens val erbjuder VRS kurser inom NO sektorn. Fribergaskolan erbjuder extra matematik inom ramen för skolans NO inriktning och Mörbyskolan parallelllägger matematiklektioner skolår 7 -9 så att eleverna kan välja efter ambition och/eller förmåga.

Sammanfattande omdöme

Det är viktigt att skolorna fortsätter att arbeta med att stimulera elevernas intresse för naturvetenskap, teknik och matematik. Bland prioriterade utvecklingsområden har Myndigheten för Skolutveckling identifierat detta område.

Rapporter visar att elever på gymnasiet väljer bort svårare kurser i matematik och lärare på högskolorna signalerar om sämre kunskaper i matematik.

För att det påbörjade arbetet med NTA inom F – 6 skolorna ska kunna utvecklas påpekas vikten av att samordnaren för projektet kan vara kvar.

Förvaltningens enkät visar att 71 procent av vårdnadshavarna är nöjda med skolans förmåga att stimulera barnet i naturvetenskap och teknik medan 20 procent av vårdnadshavarna uppger att de inte vet hur arbetet går till.

Förvaltningen ser positivt på den utveckling som arbetet med naturvetenskap och teknik haft, men önskar en större tydlighet till vårdnadshavarna om hur arbetet går till.

Förvaltningen avser fortsätta att stötta projekt med inriktning på naturvetenskap och teknik.

C.3 Elevens studiegång från förskoleklass t o m skolår 9

”Eleven skall ges möjlighet att fundera och resonera kring riskerna med tobak, alkohol och andra droger”

Enheterna använder sig av externa och interna experter, såsom Non Smoking Generation, Calle Strömfeldt f d missbrukare och personal inom elevhälsan. Flera enheter har samarbete med fältassistenter någon enhet även med socialsekreterare. ”Charlie” ger också möjligheter att prata om droger. Flera enheter uppger att de har ett utökat samarbete med föräldrar. På Vasaskolan pågår programmet ”Steg för steg” i skolår 6. Ett program som bl a bygger på föräldraträffar.

Enligt förvaltningens enkät har andelen föräldrar i skolår 5 som anser att ”de i samarbete med skolan lär sina barn att avstå ifrån alla former av droger” markant ökat.

Ungt Fokus har fastställt en organisation för det fortsatta drogförebyggande arbetet där skolorna i kommunen med elever i åldrarna 12 -18 år delats in i tre samverkansgrupper tillsammans med fältarbetare, polis och fritidsledare. Under året har utbildning skett i den sk Örebromodellen, vilken bygger på ett aktivt föräldraengagemang. Olika seminarier och informationsmöten har genomförts.

Som en följd av förra årets drogvaneundersökning, som bl a visade att elever i Danderyds kommun konsumerar alkohol frekvent och i relativt stora mängder har samordnaren för Ungt Fokus i samarbete med förvaltningen intervjuat grupper av elever i skolår 8 och elever i åk 2 på gymnasiet. Syftet var att få en bild av hur drogvanorna ser ut, men också för att se vad kommunen kan bidra med på fritiden och vilka idéer ungdomarna själva har.

Sammanfattande omdöme

Det är en positiv utveckling att föräldrar/vårdnadshavare engageras i det drogförebyggande arbetet. Det drogförebyggande arbetet måste fortsätta på inslagen väg och det är viktigt att skolan i samverkan med föräldrar och andra berörda arbetar aktivt med ANT-frågor.

Tydliga arbetsplaner/handlingsplaner är viktiga i syfte att tydliggöra mål för undervisningen.

Flera enheter uppger att de vill utöka samarbetet med Ungt Fokus som ger goda möjligheter till erfarenhetsutbyte.

”För att läroplanens mål och ämnenas kursplaner tillsammans med betygskriterier skall kunna fungera som en helhet från förskoleklass till skolår 9 krävs samverkan mellan all berörd personal”

Flera F-6 skolor har under året reviderat sina kursplaner. Det förekommer flera grupper i kommunen för att skapa helhetssyn på kunskapsutvecklingen i framförallt basämnen. ”Röda tråden” som pågår i matematik från f - gymnasieskolan har bidragit till en bättre helhetssyn på ämnet och lärandet liksom användandet av läsutvecklingsschema i de yngre åldrarna.

Skolor som arbetar med Schoolsoft ser detta som ett verktyg som underlättar överförandet av information mellan lärare och skolor, liksom Portfolio gör, och individuella utvecklingsplaner (IUP) kommer att göra.

7 – 9 skolorna uppger att överlämnandet från skolår 6 är utvecklat och fungerar väl även om det kan förbättras.

Sammanfattande omdöme

Det är viktigt att överlämnandekonferenser görs tydliga, så att eleverna kan få sina individuella utvecklingsplaner tillgodosedda. Resultat av LUS, nationella prov och Portfolio kan vara till god hjälp vid övergångar.

Den ”röda tråden” i lärandet kan förbättras för att utveckla en helhetssyn i ämnen och mellan personalgrupper.

”Informationen till föräldrar och elev skall vara tydlig och lämnas i skriftlig form i samband med utvecklingssamtal två gånger per år”

En ändring i grundskoleförordningen om utvecklingssamtalet innebär att alla elever från och med 1 januari 2006 ska ha en individuell utvecklingsplan(IUP). Förvaltningen höll i samarbete med produktionen ett seminarium om ändringen av förordningen och dess innebörd.

Den individuella utvecklingsplanen (IUP) arbetas fram under utvecklingssamtalet och utvärderas under nästkommande utvecklingssamtal.

Många enheter använder sig redan av IUP.

Den skriftliga information som idag erbjuds vårdnadshavare och som ett ökat antal tackar ja till, enligt förvaltningens enkät, kan även erbjudas fortsättningsvis. Den skriftliga informationen ska visa var eleven står kunskapsmässigt.

Flera enheter arbetar idag med webbaserat stöd för skriftlig information. Det har bidragit till att en gemensam syn på och utvecklandet av ett gemensamt språk i dokumentationen. Arbetet med Portfolioteknik arbetar ett flertal skolor med.

Sammanfattande omdöme

En ökad medvetenhet och utveckling av skriftlig information har skett under året. Förvaltningen kommer att följa arbetet med individuella utvecklingsplaner.

D. Skolbarnsomsorgen

”Skola och skolbarnsomsorg skall ha ett helhetsperspektiv på barnets utveckling och skapa en miljö som gynnar barnets hela utveckling och välbefinnande.”

För att skapa ett helhetsperspektiv på barnets utveckling krävs samsyn och samverkan.

Personalen är oftast organiserad i arbetslag, där lärarpersonal och fritidspersonal ingår. Arbetslagsmöten ger möjlighet att planera tillsammans där de olika kompetenserna tas till vara. En enhet uppger att gemensam planering inte är möjlig på grund av personalminskning. Ofta arbetar fritidspersonal på skoltid och möjliggör t ex arbete med mindre elevgrupper. De fristående skolorna uppger att skolpersonal kontinuerligt, om än i liten omfattning även arbetar på fritids.

Sju av femton skolor uppger att fritidspersonalen helt eller delvis är med på utvecklingssamtalen.

Sammanfattande omdöme

Kollektivavtal för olika personalkategorier sätter hinder i vägen för ett fullt utvecklat samarbete/samverkan. Skolorna visar trots detta goda exempel på samsyn och samverkan för att skapa en helhetssyn på barnet.

Barnkonventionen

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94 har sin grund i bl a Barnkonventionen.

De flesta enheter anger värdegrundsarbetet, elevens delaktighet och ansvar samt att skolan arbetar utifrån elevens bästa som exempel på hur Barnkonventionens intentioner tydliggörs i det dagliga arbetet.

Två 7 – 9 skolor och en f –6 skola har avstått från att beskriva hur Barnkonventionens intentioner tydliggörs i det dagliga arbetet.

Sammanfattande omdöme

Barnkonventionen innehåller 41 sakartiklar om barnets rättigheter. Då Lpo94 bygger på konventionen om barnets rättigheter innebär det att skolan i sitt dagliga arbete följer konventionens intentioner. Det gäller bl a frågor om trygghet, inflytande och normer och värden.

Skolbiblioteken

De små fristående skolorna saknar skolbibliotek, men använder sig av folkbiblioteket och bygger successivt upp ett eget bokbestånd.

Två skolor uppger att deras lokaler är undermåliga. VRS har haft en omfattande ombyggnation och räknar med att öppna biblioteket 2006. Biblioteket kommer då att vara bemannat till 70 procent. I sju av kommunens skolor finns tillgång till biblioteksansvarig personal som arbetar mellan 25 till 75 procent. På flera skolor ansvarar personalen för inköp och skötsel.

Bibliotek och skolbibliotek har en viktig funktion när det gäller att erbjuda barn/elever ett rikt utbud av litteratur för att uppmuntra barn i sin läsutveckling och att skapa intresse och goda attityder till läsandet. Det är viktigt att även om eleverna i sitt sökande efter information använder sig i hög grad av digitala källor, så behövs biblioteket för att hitta/låna/ läsa skönlitterära böcker.

För att stärka skolbibliotekens roll får Myndigheten för skolutveckling under 2006, i uppdrag att stärka, stimulera och utveckla skolbiblioteken och det pedagogiska arbetet tillsammans med lärarutbildningarna. Arbetet ut-

formas lokalt. Kommunerna kan ansöka om att delta i projektet. Myndighe-
ten får disponera fem miljoner kronor.

År 2006 kommer en ny biblioteksplan att fastställas i Danderyds kommun,
där även skolbibliotekens roll och funktion kommer att ingå.

Sammanfattande omdöme

Där skolan har personal och fungerande lokaler, ofta i hjärtat av skolan och
med öppettider som är anpassade efter elevernas behov blir biblioteken en
stor tillgång för skolan.

Skolorna bör arbeta för att skolbibliotekens funktion stärks.

Gymnasieskola

Verksamhetsöversikt

I Danderyd fanns fem gymnasieskolor år 2005; Danderyds gymnasium (kommunal) samt de fristående skolorna Viktor Rydberg gymnasium, Marina läroverket, Walthers gymnasium och EU/ IT gymnasiet.

Skola	Antal elever läsåret 04/05	Antal elever från Danderyds kommun
Danderyds gymnasium	1246	602
VRG	Ca 400	225
Marina	316	14
Walthers	Ca 155	12
EU/IT		1

Gemensam gymnasiregion i Stockholms län

Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) har beslutat samverka runt följande områden

- gemensam planering av utbildningsutbudet
- gemensam intagning och information (klart)
- gemensamma priser - gemensam beräkningsgrund för interkommunal ersättning (en modell har utvecklats och prövas)
- gemensamma kvalitetskriterier

Våren 2005 genomfördes kvalitetsenkäten för andra gången med gemensamma kriterier som ska mäta trygghet och trivsel, lärandet, inflytande och helhetsomdöme. Syftet är att enkäten ska utgöra gemensam information för nya elever i gymnasieskolan och redovisas per program och skola. Skolorna beslutar själva om kvalitetsindikatorerna ska publiceras på webben.

Danderyds gymnasium genomförde enkäten 2004 och 2005 medan VRG och Marina läroverket avstod 2005 eftersom elevgruppen var densamma som vid det tidigare tillfället.

Programutbud

Danderyds gymnasium har under en lång följd av år erbjudit eleverna en rad specialutformade program. De specialutformade programmen har blivit allt

vanligare både i fristående och kommunala gymnasieskolor, främst inom utbildningar med inriktning mot naturvetenskap, teknik och samhällsvetenskaplig sektor.

Marina läroverket har utbildning inom maskinteknik, fordonsprogram (FP), ledarskapsutbildning (SP) och marinbiologutbildning inom naturbruksprogrammet (NP), som även ger naturvetarkompetens. Walthers gymnasium och EU/IT erbjuder eleverna utbildning inom medieprogram (MP) och (SP).

GY - 07

Enligt den reformerade gymnasieskolan som ska införas år 2007 kommer antalet nationella program (17 st) att vara lika många som tidigare. Ämnesbetyg kommer att ersätta kursbetyg och lärlingsutbildning kommer att införas. Målen för programmen och kursplaner beräknar regeringen fatta beslut om under våren 2006. Ett omfattande arbete kvarstår på skolorna och Skolverket kommer att inbjuda till olika seminarier.

De *lokala kurser* som idag används i gymnasieskolorna är uttryck för lokalt uppmärksammade utbildningsbehov som inte tillgodoses genom de nationella kurserna. Dessa ska framöver godkännas av Skolverket.

Betygsresultat inför övergång till gymnasiet

I genomsnitt hade de elever som gick över direkt från grundskolan till gymnasieskolan 2005 ett meritvärde om 206 poäng. De kommunala skolornas genomsnittliga meritvärde var 205 och fristående 226 poäng. För Danderyds gymnasium var den genomsnittliga poängen för intagning på skolans program 271, för VRG 299 och för Marina läroverket 257 poäng. (320 möjliga.)

Stöd till elever

Stöd i form av resursbidrag har betalats ut till tre elever under vår- och två under höstterminen 2005. Eleverna finns vid olika gymnasieskolor.

Individuella programmet 2005

På Danderyds gymnasium erbjuder man två inriktningar inom det individuella programmet. IVP erbjuder vad man kallar ett preparandår för elever som ej är behöriga att söka ett nationellt program, i huvudsak på grund av ej kompletta betyg från grundskolan. Målsättningen är att under läsåret läsa in de betyg man saknar och därefter ha möjlighet att söka ett nationellt program. Eleverna läser också en lokal gymnasiekurs i livskunskap 50 poäng och en databaskurs på 50 poäng.

På IVA går elever som av olika skäl inte går ett nationellt program. Det kan bero på avhopp, medicinsk behandling eller annat skäl som gör att eleven inte kan fullfölja ett nationellt program. Utbildningen på IVA består oftast

av praktik och enstaka lektioner. Även här är målsättningen att eleven endast ska gå ett år på IV.

På Danderyds gymnasium fanns det hösten 2005 på de två IV-programmen totalt 20 elever inskrivna, 7 elever på IVP respektive 13 elever på IVA. Det motsvarar 1,6 procent av det totala antalet elever på Danderyds gymnasium. Räknat på antalet elever från Danderyds kommun som går en gymnasieutbildning motsvarar dessa 20 IV-elever 1,8 procent. I landet är 7 procent av alla elever inskrivna på ett IV-program.

Eleverna på IVP är nöjda med sin utbildning och det är en positiv stämning i elevgruppen. Tidigare resultat visar att utbildningen på IVP leder fram till godkända betyg och därmed möjligheten att söka sig vidare till ett nationellt program. IVA är svårare att överblicka och det är inte lika tydliga resultat.

Lärcentrum i Danderyds gymnasium

Lärcentrum är öppet dagligen 08.00-17.00. I Lärcentrum (LC) finns tillgång till lärarhandledning (ämneslärare och speciallärare) i de flesta av skolans kurser/ämnen. Lärcentrums verksamhet bygger på frivillighet och fungerar som ett komplement till övrig undervisning. Den studerande identifierar i samråd med kursansvarig lärare sitt behov och tar sedan på eget initiativ kontakt med lärcentrum. Samtliga elever i årskurs 1 genomgår dessutom en test i svenska. Om testresultatet visar att eleven behöver stöd så erbjuds detta.

En del elever går kontinuerligt varje vecka på lärcentrum för att få stöd och andra bara inför prov. Stödbehovet varierar mycket under året. Eleven kan få stöd både enskilt och i mindre grupper. Av gymnasiets egen elevenkät 2005 åk 2 framgår att eleverna är nöjda med Lärcentrum för självstudier och 60 procent anser sig få stöd när de har behov.

Andel elever med slutbetyg/Grundläggande högskolebehörighet

89 procent av tjugooåringarna i riket uppnådde år 2005 grundläggande behörighet till universitet och högskola.

Danderydseleverna visar överlag höga resultat:

Andel elever (%) behöriga till högskola

	År 2001	År 2002	År 2003	År 2004	År 2005
Danderyds gy	92	94	95	97	97
VRG	100	100	100	97	99
Marina lv	-	-	71	89	87

Andel elever (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år

	År 2001	År 2002	År 2003	År 2004	År 2005
Danderyds gy	71	75	76	80	85
VRG	83	91	84	88	94

Likvärdig bedömning

Gymnasieskolorna i Danderyd arbetar idag på olika sätt med att säkerställa en likvärdig bedömning. Danderyds gymnasium har bl a bedömningsdiskussioner efter genomförda NP, VRG samarbetar med systerskolorna genom att utbyta skrivningar och gemensamma konferensdagar och Walthers gymnasium har haft gemensam studiedag med Mediagymnasiets lärare och Skolverket på temat betyg och betygssystem. Därefter har egna möten hållits kring betyg och kunskapsmätning.

Initiativ har tagits från förvaltningen i syfte att skapa bättre förutsättningar för en likvärdig bedömning/samsyn i bedömningar samt skapa nätverk mellan samtliga gymnasieskolor, fristående som kommunala, i Danderyd och Täby kommuner. Förberedelser har gjorts för att i mars 2006 påbörja arbetet.

Kvalitetsfaktorer: Lärartäthet och kompetens

Aldrig har det varit så många elever i svensk gymnasieskola som läsåret 2004/05. Den största ökningen sker i fristående gymnasieskolor. Mer än var tionde elev gick i en fristående gymnasieskola hösten 2003. I Danderyd gick var tredje elev i fristående gymnasieskola.

Lärartätheten i landets gymnasieskolor har ökat under de senaste åren. Den totala lärartätheten i riket var läsåret 2004/05 8,2 lärare per 100 elever i den kommunala gymnasieskolan och 6,8 lärare per 100 elever i den fristående skolan.

Lärartätheten i Danderyds skolor visar följande utveckling under de två senaste åren (lärare per 100 elever).

	Hösten 2003	Hösten 2004	Hösten 2005
Danderyds gymnasium	6,7	6,6	6,9
VRG	7,4	7,3	6,7
Marina Läroverket	6,5	6,4	6,0
EU-IT gymnasiet	4,8	6,1	7,2
Walthers Gymnasium	3,5	4,1	4,2

Andelen lärare i gymnasieskolan som har examen från lärarhögskolan eller annan pedagogisk högskoleutbildning har minskat över tid framförallt i de fristående skolorna men även i de kommunala. Utvecklingen har bromsats

upp något. Mest problematiskt är det på praktiskt - estetiskt inriktade ämnen och yrkesämnen.

Läsåret 2004/05 var andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i riket 77 procent, 80 procent i kommunala skolor och 50 procent i fristående. Motsvarande siffra vid Danderyds gymnasium var 80 procent.

Under de närmaste åren kommer det på grund av pensionsavgångar att bli brist på gymnasielärare, särskilt i Stockholms län. Examineringen av nya lärare kommer inte att täcka behovet. För skolorna i Danderyds kommun verkar dock läget gynnsamt.

Granskning/bedömning

Marina läroverket och EU/IT har valt att lämna in "egna" kvalitetsredovisningar som speglar läsåret 2004/05 utifrån kvalitetsfaktorer som de själva har ansett viktiga för sin verksamhet. Relevanta uppgifter har använts i det pedagogiska bokslutet för 2005.

Walthers gymnasium har på grund av rektorsbyte lämnat en begränsad kvalitetsredovisning.

Som framgångsrika metoder för att bedöma och förbättra kvaliteten i verksamheten nämner Danderyds gymnasium, VRG, Marina läroverket och Walthers gymnasium

bl a

- Skriftliga och muntliga utvärderingar
- Lektionsbesök av skolledning, daglig dialog och lektionsbesök av kollegor
- Enkäter
- Djupintervjuer
- Betygsstatistik

Viktiga händelser och/eller projekt under året

Danderyds gymnasium har lyft fram arbetet med utveckling av mentorskap, ämnesintegration, elevinflytande och utvecklingssamtal samt stort fokus på resultatuppföljning och kompetensplanering som årets utvecklingsområden.

Skolans samhällsvetenskapliga utbildning med ekonomisk inriktning utvecklas i samarbete med näringsliv och skola.

Många konserter och teaterstycken har även i år framförts och teater eleverna har varit i S:t Petersburg i ett samarbete med komediteatern där.

Ett starkt utökat deltagande i aktiviteter tillsammans med universitet och högskolor har förekommit på naturvetenskapsprogrammet.

De ekonomiska utbildningarna har genomfört praktik i London och naturvetarna har haft utbyte med Finland, med tema energi.

Inom juridikprogrammet vann skolan SM i rättegångsspel och för fjärde året i rad vann skolan lagtävlingen i Skolornas matematiktävling. Föreställning-

en Odysseén som sattes upp i Straabrecht nominerades som ett av sex bidrag (av sammanlagt 800 bidrag) som EU:s bästa e-learning projekt.

VRG nämner samarbetsprojektet med Stanfordinstitutet liksom nyttjandet av föräldraresursen på skolan för bl a föredrag och seminarier som viktiga projekt/händelser under året.

Marina läroverkets skolledning har tagit fram en informationsstrategi och en ledarskapspolicy för verksamheten. Studiedag kring temat betyg och betygssystem har genomförts och resultatet i egna möten kring betyg och kunskapsmätning. Skolan bygger till nya lokaler.

Walthers gymnasium har utökat sin verksamhet med ytterligare en årskurs och har nu åk 1-3.

A. Normer och värderingar - Allas hänsynstagande – Arbete mot mobbning och annan kränkande behandling

”Alla i verksamheten skall utveckla ökat hänsynstagande ”
”Mobbning eller annan kränkande behandling skall inte förekomma. Alla måste ta ansvar, reagera och rätta till vid minsta ansats till mobbning ”

Danderyds gymnasium

97-98 procent av eleverna trivs på skolan (varierar mellan program). Inget mobbningsärende har aktualiserats under året på programmen, men två fall har uppdragats och hanterats enligt handlingsplanen. Inga klagomål om kränkande behandling under lå 2004/05.

I många ämnen arbetar man med normer, värderingar inklusive genusfrågor. Arbetet är integrerat i undervisningen och betonas i skolans verksamhetsplan liksom i undervisningsgrupper och samtal i arbetsgrupper. Attitydfrågor mot unga bearbetas dagligen i samtal mellan lärare. Genusperspektivet styr vid nyanställning i syfte att skapa balans och goda förebilder för eleverna.

Bland ytterligare exempel märks:

- Värdegrundsarbetet SET pågår med personal från elevhälsan involverade.
- I program råd och klassråd behandlas frågor kring normer och värderingar. En studiedag med elevråd och skolledning har avsatts i syfte att strukturera demokratiarbetet på skolan.
- Basic Values – Comenius/SPD projekt, ett europeiskt samarbetsprojekt som ska leda till systematiskt arbete med etiska frågor.

Resultaten för 2005 i jämförelse med 2004, som avser trygghet, bra stämning och arbetsro visar på en försämring särskilt när det gäller arbetsro (från 69 till 56 %.)

VRG

99 procent av eleverna uppger att de känner sig trygga på skolan. I skolans filosofi och verksamhetsidé ingår ett bra skolklimat och respekt för varandra som individer och människor. I samhällskunskap A, som är obligatorisk för alla elever diskuteras köns-
mönster.

Walthers gymnasium

Kränkande behandling är enligt enkätundersökning obefintlig (resultat saknas). För att motverka traditionella köns-
mönster vill skolan tydliggöra profilen och verksamhetsidén för att visa att skolan även passar flickor. I arbetet med attityder och värderingar uppger skolan att dagligen ha diskussioner, blanda grupper i grupparbeten och aktivt ingripa vid ovårdat språk och negativ attityd är skolans metoder.

Marina läroverket

95 procent av eleverna känner sig trygga och det råder enligt skolan en god stämning.

Sammanfattande omdöme

På gymnasieskolorna pågår ett omfattande arbete med normer och värden. Resultaten visar att eleverna i hög grad trivs på sina skolor och att mobbning verkar vara ett mindre problem. Köns-
perspektivet ska vara synligt i val av innehåll men också påverka skolans organisation och planering. Arbetet med att motverka traditionella köns-
mönster är under fortsatt utveckling

E. 1 Elevers kunskaper

Resultat nationella ämnesprov samt betyg

Den genomsnittliga betygspoängen för Danderyds kommun var år 2005 16,3

Betygsresultat över tid vid Danderyds gymnasieskolor – samtliga program

	År 2002	År 2003	År 2004	År 2005
Danderyds gy	15,3	15,8	16,0	16,3
VRG	18,2	18,0	18,1	18,1
Marina lv		12,0	14,6	14,1

Danderyds gymnasium

Ett ökat antal elever får slutbetyg med ett allt högre medelvärde. Medelbetyget 2005 var 16,3 poäng. På NV - programmet var det genomsnittliga av-
gångsbetyget 16,7 och på SP var poängen 15,7.

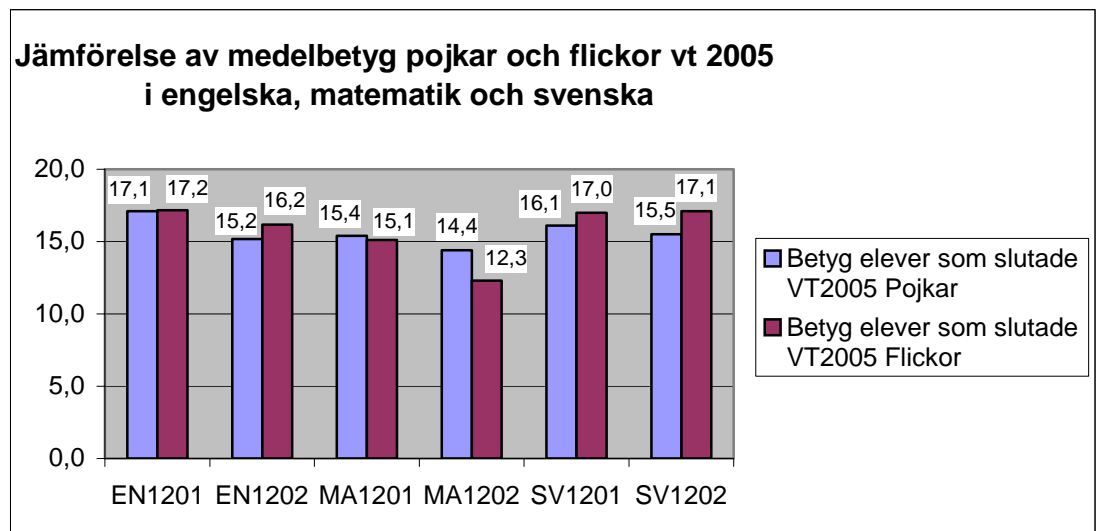

Elever på SP - sam och SP – ek har de största problemen att klara skolgången, även om de presterar bättre än elever i nationell jämförelse. Skolan vill satsa på utökad tid för matematikundervisningen på vissa program och ökad lärartäthet.

Som en förklaring till höjningen av elevers slutbetyg anger skolan att det är en större andel elever 2005 som gick på specialutformade program där det dels är högre ingångsvärden, men också en tydlig identitet med samverkande lärarlag.

Frågan om rättvis bedömning och betygssättning har stått i fokus under 2004/05. Arbetsgrupper har arbetat med nationella kursmål och betygskriterier och flera kompetensutvecklings- och planeringstillfällen har ägnats åt att säkra en rättvis bedömning och betygssättning.

En jämförelse mellan pojkar och flickors medelbetyg vt 2005 i matematik, svenska och engelska visar följande resultat

VRG

Det genomsnittliga avgångsbetyget på NV-programmet var 18,9 poäng och på S-programmet 17,7 poäng. Skolan vill förbättra resultaten i matematik. Analyser av sambandet mellan NP och betyg är begränsat. För att säkerställa betygsbedömningen samarbetar skolan med systemskolorna i Stockholm.

Marina läroverket

Visar med sina tre program ett genomsnittligt avgångsbetyg på Naturbruksprogrammet 15,7, SP 13,5 och fordonsprogrammet 11,6 poäng.

En sammanställning av NP och betyg av nedanstående kurser visar följande resultat:

Kurs	Antal elever	IG	G	VG	MVG
Engelska A					
Betyg	83	3,6 %	18,1%	47 %	31,3%
NP	112	1,8 %	19,6%	43,8%	34,8%
Matematik A					
Betyg	85	0	16,5%	45,9%	37,6%
NP	82	0	13,4%	52,4%	34,5%
Matematik B					
Betyg	31	0	83,9%	12,9%	3,2 %
NP	21	0	85,7%	9,5 %	4,8 %
Matematik D					
Betyg	32	28,1%	34,4%	21,9%	15,6%
NP	27	11,1%	55,5%	18,5%	14,8%
Svenska B					
Betyg	88	5,7 %	30,7%	42 %	21,6%
NP	83	3,6 %	33,7%	41 %	21,7%

Walthers

Redovisar endast betyg från år 2.

Allt färre elever läser högre kurser i matematik. 34 procent som slutade gymnasieskolan 2005 hade läst matematik C. Främsta orsaken till nedgången är att det för eleverna på SP inte längre är obligatoriskt att läsa MA C.

Sammanfattande omdöme

Medelvärdet på gymnasiebetygen i riket låg kvar på samma nivå som 2004 vilket motsvarar en genomsnittlig betygspoäng på 14,1. Skillnaden mellan kommunala och fristående skolor fortsätter att minska samtidigt som andelen av landets elever som får betyg från fristående skolor ökar.

Genomsnittligt betygspoäng på nationella program lå 2004/05

Program	NV	SP	NP(naturbr)	FP
Riket	16,1	14,7	13,3	11,5
Da gy	16,7	15,7		
VRG	18,9	17,7		
Marina lv		13,5	15,7	11,6

Betygsnivåerna vid de fristående skolorna är fortfarande generellt högre än i kommunala skolor, men i takt med elevökningen har skillnaderna mellan huvudmännen minskat.

Genomsnittsbetyget för kvinnor och män i riket var våren 2004 och 2005 14,7 respektive 13,4. Gymnasieskolan är starkt könsuppdelad efter programtillhörighet, vilket förstärker skillnaderna mellan programmen i betygsnivåer.

Danderyds gymnasieskolor visar på betygsvärden över den genomsnittliga betygspoängen. Den genomsnittliga betygspoängen i Danderyd (samtliga huvudmän) var 16,4, vilket är en ökning med 0,4 poäng sedan våren 2004.

Danderyd hade tillsammans med Öckerö (17,1), landets högsta genomsnittliga betygspoäng. Danderyds gymnasium har på ett föredömligt sätt analyserat och redovisat resultat utifrån nationella prov och slutbetyg.

Ansvar för en rättvis och likvärdig bedömning delas av skolledning och ämnesansvariga lärare. Bedömningen grundas dels på analys av resultat på nationella prov och betygsstatistik lokalt, dels på kravnivåer för olika betygsssteg nationellt. Enligt Utbildningsinspektionen 2005 bedöms varannan gymnasieskola behöva förbättra sitt arbete med utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning.

För att säkerställa en likvärdig bedömning måste en dialog föras mellan professionella inom och mellan olika gymnasieskolor. Förvaltningen har verkat för att sådana mötesplatser kommer att skapas under 2006.

Hur har Skolverkets provbank i fysik, franska och tyska varit till nytta?

Danderyds gymnasium använder de kursprov som provbanken tillhandahåller i franska och tyska steg fyra och spanska steg tre. Proven används för att stödja läraren i bedömnings- och betygsarbetet. Även i Fy A och Fy B tar lärarna hjälp av provbanken för att fastställa nivån på elevernas prestationer.

VRG använder proven i fysik, franska och tyska varje år och uppger att de är ett stöd i betygssättningen.

Walthers har inte använt proven.

Sammanfattande omdöme

I arbetet med en likvärdig bedömning ser förvaltningen positivt på att skolorna använder sig av de hjälpmedel som står till buds och där Skolverkets provbank är en del. Proven ger möjlighet att jämföra elevens resultat utifrån föreslagna betygsgränser och ger en möjlighet till jämförelser med riket i stort.

E. 2 Elevens ansvar och inflytande

”Eleven skall ha inflytande över såväl de egna studierna som över det som händer på skolan”

Danderyds gymnasium

Elevernas inflytande i det dagliga pedagogiska arbetet diskuteras i arbetslaget och följs upp genom klassrumsbesök av utbildningsledaren. Eleverna bjuds in till samtal och diskussioner om undervisningen. Välinformerade

elever när det gäller kursmål och betygskriterier har bättre utsikter att ta eget ansvar för sitt lärande.

Skolan har generellt ett lågt resultat när det gäller elevinflytande och resultatet överensstämmer i jämförelse med 2004. Förbättrade resultat visar estet-eleverna.

Programarbetslag och ämnesgrupperna arbetar med frågan om hur man ska gå vidare med de pedagogiska frågorna i klassråden för att kunna påverka programråden. Eleverna själva efterfrågar ett större engagemang från elever i skolans elevråd.

Elevkonsulenten har som uppdrag att utarbeta rutiner för arbetet med elevinflytande.

VRG

Genom demokratiska processer och organ, såsom skolkonferenser, programråd och elevråd gällande förtydligandet av mål och betygskriterier har elever inflytande över de egna studierna. Skolan uppger att på genomförda utvärderingar svarar 89 procent av eleverna att de på ett meningsfullt sätt kan vara med och påverka innehållet i undervisningen. Elevernas möjlighet att bestämma inriktningen på sina studier prioriteras och alla elever har ett individuellt schema.

Marina läroverket

Skolan har genomfört elevrådsutbildning för elever och lärare och tagit fram en ny organisation för elevorganisationen. Hälften av eleverna tyckte trots detta att elevorganisationens arbete inte märktes. Inför höstterminen 2005 hoppades organisationen att den skulle kunna stimulera till föreningsbildande bland eleverna.

Sammanfattande omdöme

Enligt Utbildningsinspektionen tycker elever att det är viktigt att ta ansvar för sin utbildning och att ha inflytande, men många väljer att inte engagera sig i de formella organ för elevinflytande som finns. Elever uppger att de har ett inflytande över undervisningens former, men inte över innehållet i undervisningen.

I KSL:s enkät hösten 2004 rörande inflytande mättes olika typer av elevinflytande:

Eleverna anser att de kan påverka...	Danderyds gymnasium	Marina Läroverket	Viktor Rydbergs gymnasium
Svarsfrekvens	80 %	67 %	82 %
innehållet på lektionerna	47 %	81 %	89 %
hur arbetet går till	47 %	79 %	94 %
att elevernas synpunkter tas tillvara	54 %	91 %	87 %

Resultatet tyder på att det är lättare på mindre skolor att tillgodose elevernas inflytande över studier och arbetet på lektioner än vad det tycks vara på den stora skolan.

Resultat för våren 2005 saknas. Marina läroverket och VRG avstod från att svara på enkät 2005, då elevgruppen var densamma som år 2004.

Förvaltningen uppfattar att det finns flera *lovande ansatser* i syfte att öka elevernas reella inflytande och kommer att följa arbetet med att förbättra elevinflytandet på Danderyds gymnasium.

E. 3 Elevens aktiva lärande

”Det är angeläget att elevers intresse för naturvetenskap och teknik uppmuntras och stimuleras under hela skoltiden”

Danderyds gymnasium anger följande exempel:

- Utökad timplan i matematik och ökad lärartäthet i matematik
- Ett stort arbete har lagts ned på pedagogiska metoder, ämnesövergripande samarbete och samplanering
- Naturvetenskapliga programmet med estetiska inriktningar har varit en lyckad satsning och 58 flickor och 25 pojkar går nu på programmet
- Naturvetenskap utanför skolan; forskardagarna i oktober och besök på Vetenskapens Hus

Som utvecklingsmöjlighet anges att det finns långt framskridna planer på att utveckla delar av den naturvetenskapliga utbildningen mot en mer internationell inriktning.

VRG exemplifierar med följande:

- Mer tid till matematikkurserna.
- Datorinlärning i vissa moment i matematik för de som så önskar. Elever i åk 1 har ett datakonto för att kunna träna matematik över Internet

Andelen elever som uppnår MVG nivå på skrivningarna har ökat och fler elever på SP väljer nu MA C.

Skolan arbetar för att ytterligare höja resultaten i matematik.

Walthers gymnasium har besökt Vetenskapens Hus och vill utöka antalet studiebesök inom naturvetenskap.

Sammanfattande omdöme

Enligt Skolverkets lägesrapport finns det inom det naturvetenskapliga/matematiska området ett missnöje med elevernas matematikkunskaper, liksom deras förmåga att problematisera. Två av tre tillfrågade högskolelärare inom NO/Ma området anser att elevernas förkunskaper och färdigheter försämrats över tid, endast ett fåtal tycker att det blivit bättre.

Gymnasieskolorna redovisar att mycket arbete pågår för att stimulera och uppmuntra elevernas intresse för naturvetenskap och teknik. Fokus tycks ligga på att förbättra resultaten i matematik.

Barnkonventionen

För utbildningen gäller de internationella deklARATIONER och överenskommelser som Sverige förbundit sig att beakta i skola, däribland Barnkonventionen.

Danderyds gymnasium

I det dagliga arbetet med barnkonventionens intentioner anges att se till alla elevers lika värde, stärka elevernas självkänsla och elevdemokratiarbetet .

Övriga gymnasieskolor har inte givit några exempel på hur det dagliga arbetet går till.

Skolbiblioteken

I Läroplan för det frivilliga skolväsendet, Lpf 94, står att läsa att det är skolans ansvar att varje elev som slutfört ett nationellt eller specialutformat program ”kan söka sig till sakk litteratur, skönlitteratur och övriga kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje.”

Danderyds gymnasium beskriver biblioteken som en viktig arbetsplats för elever under hela dagen och används som kunskapsbank, ”arbetsbod ” med dataterminaler och avkopplingsrum mellan lektioner. Det bedrivs ett omfattande samarbete mellan lärare och bibliotek/personal.

Walthers gymnasium saknar eget bibliotek och uppger att Internet används i undervisningen.

På VRG finns det framförallt skönlitteratur. För övrigt använder skolan digitala källor.

Sammanfattande omdöme

Förvaltningen anser att Danderyds gymnasium och VRG lever upp till läroplanens mål att varje elev som slutfört ett nationellt eller specialutformat program ”kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övriga kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje.”

Det är viktigt att även om eleverna i sitt sökande efter information använder sig i hög grad av digitala källor, så behövs biblioteket för att hitta/låna/ läsa skönlitterära böcker.

Särskola – Gymnasiesärskola

Verksamhetsöversikt

Elever som bedöms inte kunna nå grundskolans kunskapsmål för att de har ett begåvningsmässigt funktionshinder (utvecklingsstörning, bestående hjärnskada, autism eller autismliknande tillstånd) skall tas emot i särskolan.

Särskola är det samlande namnet på två olika skolformer, grundsärskola och träningsskola. I grundsärskolan läser eleverna ämnen som i stort sett överensstämmer med grundskolans, men i långsammare takt, med mindre stoff och mer praktiska inslag. Generellt ges inte betyg. Träningsskolan finns för elever med mer omfattande funktionshinder och elever som inte klarar att nå målen i grundsärskolan. Kursplanen anger t ex ämnen som kommunikation, vardagsaktiviteter och verklighetsuppfattning.

Skolverket rapporterar att andelen elever mottagna i särskolan fortsätter att öka. Inom kommunen har dock antalet elever som har rätt till särskola minskat något från föregående år, beroende främst på utflyttningar. Hösten 2005 är det 33 elever från förskoleklass till gymnasiesärskola. 16 elever undervisas inom kommunens klasser som dels finns i Vasaskolan och i Mörbyskolan samt några elever som individintegrerade. 9 elever går i skola i annan kommun och 8 elever går i fristående skolor. 12 av eleverna går i gymnasiesärskolan. Vasaskolan och Mörbyskolan tar dessutom emot 8 elever från annan kommun.

Äventyrsskolan inom Moa AB är en fristående grundsärskola med inriktning mot Aspergers syndrom och har lokaler i Enebyberg. Ingen Danderydselev går i Äventyrsskolan.

Gymnasiesärskolan är till för elever som på grund av utvecklingsstörning inte klarar att gå i gymnasieskolan. Utbildningen är frivillig för eleven men det är en skyldighet för kommun att erbjuda en 4-årig utbildning. Eleverna kommer företrädesvis från särskolan. Det finns åtta nationella program och det går att kombinera de nationella programmens olika kurser till ett specialutformat program. Det individuella programmet innehåller två nivåprogram, yrkesträning och verksamhetsträning och är till för elever med grava funktionshinder.

Danderyds gymnasium har ett nationellt program *Hotell och restaurang* och ett specialutformat program *Service och miljö*. Höstterminen 2005 går det 19 elever på de två programmen, varav en elev från Danderyd.

Granskning/bedömning

I Vasaskolan finns två särskoleklasser med olika inriktning. I samundervisningsklassen går det 4 elever som alla kommer från Danderyd. Beteendeterapiklassen tar emot elever med autism och erbjuder en utbildning kompletterad med beteendeterapi. En av eleverna kommer från Danderyd och 7 elever från annan kommun.

Mörbyskolan har en samundervisningsklass år 7-10 som lägger stor vikt vid social integrering i skolan. Detta innebär att flera av eleverna utifrån sina förutsättningar i vissa ämnen ingår i grupp/klass inom grundskolan. De har flera lärare från grundskolan i t ex NO, musik, slöjd. Klassen består av 6 elever från Danderyd och en elev från annan kommun.

Arbetet med att tillmötesgå föräldrarnas önskemål om särskoleverksamhet inom kommunen fortsätter. De aktuella barnen finns idag huvudsakligen i verksamheter utanför kommunen. Under 2005 konkretiserades planen på en träningskola lokaliserad till Kevingskolan och byggnationen av lokalerna beräknas att påbörjas under inledningen av 2006. Redan under 2005 har en av tränings skolans kommande elever börjat sin skolgång på Kevingskolan och fungerar där som "ambassadör" för verksamheten.

Åldersmässigt är fördelningen bland eleverna ojämn vilket medför att endast en elev slutar 2005 och ytterligare en 2006. Inom gymnasiesärskolan har det skett en ökning från 8 till 12 elever läsåret 2005/06. Till läsåret 2006/07 beräknas en lika stor ökning.

Fr o m vårterminen 2005 tillämpas ett system med särskolepeng. Detta innebär att alla elever har skolpeng men att det för särskolans elever finns ett tillägg med sju olika bidragsnivåer. Systemet har framtagits i samarbete med bl a Täby. Under hösten 2005 startade också KSL en utredning om möjligheten att hitta en samsyn vad gäller den interkommunala ersättningen vid särskoleplaceringar. Utbildnings- och kulturkontoret har en representant i referensgruppen som finns knuten till detta arbete.

Carlbeck-kommitten har utrett utbildningen för personer med utvecklingsstörning och lämnat ett slutbetänkande "För oss tillsammans, SOU 2004:98". Kommittén vill göra utbildningen bättre och öka kontakten mellan elever som går i särskola och grundskola eller gymnasium. Inkludering och bemötande är två begrepp som framhålls i betänkandet och som ska möjliggöra kommitténs intentioner. Skolan ska vara bra för alla barn och unga och de ska helst undervisas tillsammans. Det är en ambition som skolorna i Danderyd tillämpar och som också den kommande träningskolan på Kevingskolan kommer att bli ett bra exempel på.

Kommunal vuxenutbildning

Verksamhetsöversikt

NosVux Kunskapscenter började som ett kommundemensamt utvecklingsprojekt inom vuxenutbildningen. Projektets bakgrund var de nya krav som ställdes på vuxenutbildningen i den nya förordningen (2001:681).

Under 2003 tog berörda nämnder i Danderyd, Täby, Vallentuna och Vaxholm beslut om att en ny organisation skulle genomföras från 1 januari, 2004.

NosVux Kunskapscenter blev ett verksamhetssamarbete mellan ovan nämnda kommuner.

Inom verksamheten kom även Nordostsektorns Intagningskansli att inrymmas, där även Österåkers kommun deltar i samarbetet.

Verksamhetens målbeskrivning

- Tillhandahålla professionell och obunden studie- och yrkesvägledning till kommunernas alla vuxna.
- Tillhandahålla flexibel och efterfrågestyrd utbildning som utgår från individens önskemål, behov, erfarenheter och förutsättningar. Förordningens urvalsprinciper skall användas.
- Den studerande skall ges ansvar och inflytande över utbildningen.

Nya uppdragsmål för verksamheten har utarbetats under hösten 2005.

- Individen skall uppleva att studie- och yrkesvägledningen är professionell och obunden utbildningsanordnare
- De studerande skall uppleva att utbildningen är flexibel och efterfrågestyrd utifrån individens egna förutsättningar, önskemål, behov och erfarenheter
- De studerande skall slutföra sina studier inom den planerade tiden
- 90% av de studerande som har pågående studier tre veckor/25% av tiden efter kursstart, skall slutföra sina studier med betyg i kursen
- 90 % av de studerande skall vara nöjda med;
Kompetensen hos undervisande lärare
Inflytandet över det egna lärandet
Den fysiska miljön
Informationen och kommunikationen hos både NosVux Kunskapscenter och utbildningsanordnarna
- Kvalitetssäkring av utbildningsanordnarna skall göras varje år
- Kursutvärderingar skall göras regelbundet
- För studerande inom Sfi gäller därutöver att de studerande skall erbjudas kontakt med arbetsplats via praktik eller på annat sätt
- För studerande inom Särsvux gäller därutöver att de studerande skall erbjudas utbildning inom övrig kommunal vuxenutbildning

Genomförda insatser / måluppfyllelse

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledarna som arbetar på NosVux Kunskapscenter har samtliga den högskoleutbildning som fodras. De informerar och vägleder kring studier inom Svenska för invandrare (Sfi), grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning, Påbyggnadsutbildning (PU), Kvalificerad yrkesutbildning (KY), Folkhögskolestudier samt studier till Högskola/Universitet. Den studie- och yrkesvägledande insatsen är viktig för den enskilde individen då sökande som har treårigt gymnasium eller motsvarande inte prioriteras till andra kurser än de som är behörighetsgivande samt att sökande med betyget G/3 eller högre hänvisas till prövning.

Vid avslag på sökt kurs erbjuds sökande alltid individuell studie- och yrkesvägledning. Individuella Studieplaner skrivs för samtliga sökande som är/varit i kontakt med NosVux Kunskapscenter eller påbörjat kurs i vår regi. Under hösten genomförde vi även ett försök med webbaserade Individuella studieplaner, www.minframtid.se, men detta visade sig i dagsläget inte vara ett lämpligt sätt att ge våra studerande möjlighet att skriva sina Individuella studieplaner.

Telefonsamtal och besök hos Studie- och yrkesvägledare 2005

	Totalt	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	Övriga
Telefon	4588	18 %	46 %	23 %	7 %	6 %
Besök	3495	21 %	52 %	20 %	6 %	1 %

Dessutom har det inkommit ca **1436 mail** till den gemensamma mailboxen, nosvux@taby.se

Telefonsamtal och besök hos Studie- och yrkesvägledare 2004

	Totalt	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	Övriga
Telefon	4739	18 %	48 %	21 %	7 %	6 %
Besök	2934	17 %	60 %	18 %	4 %	1 %

Dessutom har det inkommit ca **660 mail** till den gemensamma mailboxen, nosvux@taby.se.

Två studie- och yrkesvägledare går en 5 poängs högskoleutbildning på distans, ”Att vägleda med stöd av ny teknik”. Denna utbildning kommer att ge den studie- och yrkesvägledande verksamheten en god plattform och förutsättning att utvecklas inom distansvägledningsområdet framöver.

Samarbetet med de lokala biblioteken i kommunerna måste både utvecklas och öka för att vi ska kunna ge kommuninvånarna tillgång till det ”Livs-långa lärandet”.

Invigningen av ”1000 vägar till kunskap”, en satsning som genomförs i utbildningsradions (UR) regi varje år, valde vi i år att förlägga till biblioteket i Täby C. Kommunernas kommunalråd/nämndordföranden var inbjudna.

Denna satsning genomförde vi i samarbete med Högskolecentrum och biblioteken i sektorn.

Under 2005 har det utåtriktade arbetet i kommunerna försvårats av sjuk-skrivningar bland personalen.

En omorganisation har under året skett, då vi tydligare avgränsat administrativa arbetsuppgifter från vägledningen. En utbildningsadministratör har projektanställts i november för ett år.

Slutbetyg

Under året har **43 slutbetyg** utfärdats av NosVux Kunskapscenter. Under 2004 var det 33.

Då ett slutbetyg innehåller flera utbildningsanordnares betyg och sedan flera år satta betyg (max 8 år) är detta en tidskrävande arbetsuppgift som även ställer stora krav på erfarenhet och kunskap hos studie- och yrkesvägledaren. Ett slutbetyg tar ca en arbetsdag att sammanställa.

Personer som fått slutbetyg har nått sitt mål med studierna och är mycket stolta. Betyget motsvarar 3-årigt gymnasium. De flesta som tar ut ett slutbetyg inom vuxenutbildningen använder det för att söka till högskolan.

Rekryteringsbidrag

NosVux Kunskapscenter arbetar i nära samarbete med Centrala Studiestödsnämnden (CSN) och handlägger bl a det rekryteringsbidrag som finns för sökande med låg tidigare utbildningsbakgrund.

Antal handlagda rekryteringsbidrag 2005				
Totalt Nosvux	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm
193	34	77	64	18
Varav beviljade av CSN				
Totalt NosVux	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm
148	20	63	48	17

Antal handlagda rekryteringsbidrag 2004

Totalt Nosvux	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm
200	36	82	65	17
Varav beviljade av CSN				
Totalt NosVux	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm
164	27	63	60	14

Antal vuxenstuderande och handlagda ansökningar

Idag har vi en verksamhet som är mycket flexibel och med i stort sätt alla utbildningsformer och utbildningstider. Detta har bl a möjliggjorts av ett intensivt samarbete med grannkommunerna, främst Sollentuna, Solna och Stockholm.

Att erbjuda denna flexibilitet ställer stora krav på administrationen och ger svårigheter att lämna statistikuppgifter och budgetuppföljningar enligt samma rutiner som tidigare år, för att detta skall fungera bättre framöver är det nödvändigt att nya rutiner upparbetas i samarbete med kommunernas organisationer. Att utveckla administrationen är och kommer att vara ett måste under kommande år.

Antalet studerande hos externa anordnare har ökat även under detta år. I de flesta fall handlar det om att kursen inte finns eller att schemat på Komvux i Danderyd/Täby inte passar. Ytterligare en orsak är att man vill starta sin utbildning vid annan tidpunkt på året.

Ansökningar och avslag 2005 och 2004

Antal ANSÖKNINGAR OCH AVSLAG 2005, GYMNASIALA VUX					
ANSÖKNINGAR					
	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	NosVux
Våren -05					
Komvux D-ryd/Täby/V-tuna	160	665	225	59	1109
Externa utförare	45	187	83	42	357
Totalt	205	852	308	101	1466
Hösten -05					
Komvux Danderyd/Täby	190	589	263	61	1103
Externa utförare	61	201	98	43	403
Totalt	251	790	361	104	1506
Varav AVSLAG					
	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	NosVux
Våren -05					
Komvux D-ryd/Täby/V-tuna	10	100	22	3	135
Externa utförare	21	54	34	9	118
Totalt	31	154	56	12	253
Överklaganden*	0	1	0	0	1
Hösten -05					
Komvux Danderyd/Täby	20	73	14	5	112
Externa utförare	28	49	29	15	121
Totalt	48	122	43	20	233
Överklaganden*	1	1	0	0	2
*= Överklaganden som gått vidare till Skolväsendets Överklagandenämnd. Samtliga ärenden har avslagits					

Antal ANSÖKNINGAR OCH AVSLAG 2004, GYMNASIALA VUX

ANSÖKNINGAR

	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	NosVux
Våren -04					
Komvux D-ryd/Täby/V-tuna	115	563	265	47	990
Externa utförare	28	95	37	40	200
Totalt					1190
Hösten -04					
Komvux Danderyd/Täby	188	759	314	52	1313
Externa utförare	32	50	30	15	127
Totalt					1440

Varav AVSLAG

	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	NosVux
Våren -04					
Komvux D-ryd/Täby/V-tuna	21	103	41	5	170
Externa utförare	15	41	23	2	81
Totalt	36	144	64	7	251
Överklaganden*	0	0	3	0	3
Hösten -04					
Komvux Danderyd/Täby	38	142	58	20	258
Externa utförare	18	54	25	14	111
Totalt	56	196	83	34	369
Överklaganden*	0	2	2	0	4

*= Överklaganden som gått vidare till Skolväsendets Överklagandenämnd.
Samtliga ärenden har avslagits

Verksamhetspoäng och helårsstudieplatser 2005 och 2004

VERKSAMHETSPOÄNG/HELÅRSSTUDIEPLATSER GYMNASIALA VUX 2005										
	Danderyd		Täby		Vallentuna		Vaxholm		NosVux	
	Vht.p	H.st	Vht.p	H.st	Vhp	H.st	Vhp	H.st	Vht.p	H.st
Våren -05										
D-ryds KV	10516	13,2	12890	16,1	6220	7,8	2290	2,9	31 916	40
Täby KV	11690	14,6	55400	69,3	22416	28	6650	8,3	96 156	120
Externa	2975	3,8	14140	17,7	8150	10,2	2785	3,5	28 050	35
Totalt	25181	31,6	82430	103,1	36786	46	11725	14,7	156122	195
Hösten -05										
D-ryds KV	15350	19,2	8060	10,1	3680	4,6	650	0,8	27740	34,7
Täby KV	10950	13,7	59860	74,9	21620	27	5700	7,1	98130	122,7
Externa	15970	20	35100	43,9	23125	29	11640	14,6	85835	107,3
Totalt	42270	52,9	103020	128,9	48425	60,6	17990	22,5	211705	264,7

Vht.p=Verksamhetspoäng (gymnasiepoäng)
H.st=Helårsstudieplats (800 verksamhets-/gymnasiepoäng)

**VERKSAMHETSPOÄNG/HELÅRSSTUDIEPLATSER
GYMNASIALA VUX 2004**

	Danderyd		Täby		Vallentuna		Vaxholm		NosVux	
	Vht.p	H.st	Vht.p	H.st	Vhp	H.st	Vhp	H.st	Vhp	H.st
Våren -04										
D-ryds KV	8650	10,8	10300	12,9	4400	5,5	800	1	24150	30,2
Täby KV	9150	11,4	62300	77,8	16730	21	3010	3,8	91190	114
V-tuna KV	1350	1,7	7030	8,8	23300	29	100	1,2	31780	39,7
Externa	20799	26	27819	34,8	9630	12	11376	14,2	69624	87
Totalt	39949	49,9	107449	134,3	54060	67,5	15286	20,2	216744	270,9

Hösten -04

D-ryds KV	5700	7,1	3580	4,4	3260	4,1	750	1	13290	16,6
Täby KV	11150	13,9	66600	83,2	21500	26,9	4000	5	103250	129,1
Externa*	16575	20,7	45020	56,3	16940	21,2	7750	9,7	86285	107,9
Totalt	33425	41,7	115200	143,9	41700	52,2	12500	15,7	202825	253,6

Vht.p=Verksamhetspoäng (gymnasiepoäng)

H.st=Helårsstudieplats (800 verksamhets-/gymnasiepoäng)

Externa *= Preliminär siffra för hösten 2004 då vi ej vet hur många som fullgjort beviljad utbildning

Distansstuderande 2005 och 2004

Antal distansstuderande har under hösten 2005 ökat markant hos studerande folkbokförda i kommunerna Täby och Vallentuna.

Distansstuderande 2005, antal personer					
	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	NosVux
Våren-05	12	73	34	13	132
Hösten-05	30	128	58	20	236
Totalt	42	201	92	33	368

Distansstuderande 2004, antal personer

	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm	NosVux
Våren-04	15	62	22	8	107
Hösten-04	27	59	21	17	124
Totalt	42	121	43	25	231

Avbrotten vid distansstudier fortsätter att minska vilket bl a kan bero på att vår största utförare av distansutbildning, Jensen education erbjuder en inledande orienteringskurs för de distansstuderande där man går igenom ”fall-gropar” och tips.

Nya lokaler 2007

Nordostsektorns Högskole-/Kunskapscentrum arbetar i nära samarbete med NosVux Kunskapscenter och ett gemensamt Lärcentra kommer att byggas upp under 2006. Inflyttning i nya lokaler för verksamheterna, NosVux Kunskapscenter, Intagningskansliet och Högskolecentrum, planeras till våren 2007. Detta samarbete kommer att betyda mycket för distansutbildningsmöjligheterna och ställa stora krav på den fortsatta utvecklingen av vuxenutbildningen och dess studie- och yrkesvägledning.

Marknadsföring

Kurskataloger, vår och höst, samt informationskatalog om NosVux Kunskapscenter har producerats i samarbete med Danderyds och Täby Komvux. All information skickas ut till de lokala biblioteken, arbetsförmedlingarna samt kommunkontoren. Även en utställning med information om NosVux Kunskapscenter fanns på samtliga bibliotek under september månad i samband med satsningen kring ”1000 vägar till kunskap”. Annonsering i skrifter för nyinflyttade i kommunerna förekommer också. En av våra utförare, Jensen education har under året marknadsfört sig stort i lokalpressen, men i och med det också vår verksamhet då ett flertal informationskvällar hållits i gemensam regi.

Validering

Vaxholms stad och Täby kommun har genomfört vårdutbildning/internutbildning under hela året i samarbete med NosVux Kunskapscenter. Detta ses som ett alternativ för kommunerna till att upphandla vårdutbildning för sin personal. Samtliga kurser nationella och finns inom omvårdnadsprogrammet.

Läraren och studie- och yrkesvägledaren samarbetar om vilka kurser som kan genomföras i snabbare takt beroende av de erfarenheter, kunskaper och kurser eleven redan läst. Under våren 2006 kommer även Vallentuna kommun att genomföra sin internutbildning för vård och omsorgspersonal i samarbete med oss.

Under hösten togs initiativ från rektor på NosVux Kunskapscenter till ett möte mellan företrädare inom vårdsektorn samt barnomsorgen, verksamhetschefer/motsvarande, från samtliga kommuner. Ett ökat nätverksbyggande ses som viktigt för dessa sektorer då ett samarbete i personalutbildningsfrågor är gemensamma.

Detta sker dessutom i samarbete med Högskolecentrum och kurser i samarbete med högskolorna kommer att genomföras under 2006.

I övrigt har det visat sig att validering är ett komplicerat område där en lång utvecklingstid behövs och där vårt samarbete med Stockholms stad innebär att vi kan få de personer som så önskar validerade på ett professionellt sätt.

Sff, Svenska för företagare

Under året har NosVux Kunskapscenter och fem andra kommuner i regionen samarbetat med Solna kommun och Länsstyrelsen kring Svenska för företagare (Sff). Sff är en riktad svenskutbildning som kombinerar svenska för invandrare (Sfi) och svenska som andra språk (Sas) med yrkesrelevanta kunskaper för företagare där entreprenörskapet ligger som grund. Inom utbildningen finns idag två personer från Danderyd och tre personer från Täby kommun.

Sfp, Svenska för pedagoger

Under året har ett samarbetsprojekt inletts med Stockholms stad kring personer med pedagogisk utbildning från sitt hemland, Svenska för pedagoger. Syftet med utbildningen är bland annat att skapa en sammanhållande utbildningskedja mellan Sfi (svenska för invandrare), kommunal vuxenutbildning och lärarutbildningen i Stockholm för utbildade pedagoger med utländsk bakgrund. Studietiden förväntas därigenom förkortas avsevärt inom berörda skolformer och den enskilde motiveras och kommer snabbare ut i arbetslivet och blir självförsörjande. Man ser också att mångfalden bland utbildade lärare ökar.

Unikt för Sfp blir att skapa en tät och sammansvetsad helhet mellan grundutbildning och högskoleutbildning i högskolemiljö. Deltagarna kommer att komma direkt in i den akademiska världen och får på så sätt direkt förutsättningar att skapa nätverk för studier och yrkesliv.

I planeringsarbetet för Sfp, har förutom projektägarna Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad och Lärarhögskolan i Stockholm, Högskoleverket och Länsarbetsnämnden medverkat liksom kommunerna Södertälje, Solna, Haninge, Botkyrka, Nacka och kommunerna inom NosVux Kunskapscenter; Danderyd, Täby, Vallentuna och Vaxholm. Rektor för NosVux Kunskapscenter sitter i projektets referensgrupp.

Utbildningen förväntas starta under våren 2006 och två personer från Vallentuna har redan nu i december ansökt om att få gå utbildningen.

Utbildningen kommer att drivas som ett projekt inom Växtkraft Mål 3, där kommunerna betalar nuvarande peng för svenska för invandrare och/eller grundläggande-/gymnasiala kurser som Stockholms stad utför.

Studiebesök

Under hösten har vi haft två studiebesök från kommunsamarbetet "Fyrkanten" (Luleå, Piteå, Umeå och Älvsbyn). Dessa kommuner har varit mycket intresserade av vår organisation vilket även givit oss möjlighet att reflektera över vår verksamhet och hur den kan utvecklas.

Granskning/bedömning

Skolverkets utbildningsinspektion i Täby kommun

Under hösten 2004 genomförde Skolverket utbildningsinspektion i Täby kommun då inspekterades även vår verksamhet. Vid slutrapporteringen som skedde under hösten 2005 fick vuxenutbildningen några kritikområden som även gäller vår verksamhet;

- *-Individuell studieplan har inte upprättats för en del av vuxenutbildningens deltagare (2 kap. 13 § komvuxförordningen)*
- *-Grundläggande vuxenutbildning erbjuds inte inom alla föreskrivna kunskapsområden (2 kap 15 och 16 §§ förordningen om kommunal vuxenutbildning)*

Samtliga kritikområden är åtgärdade.

Orantics verksamhetsutvärdering

Under perioden 3/10-14/10 2005 genomfördes en verksamhetsutvärdering av företaget Orantic. Ca 500 studerande kontaktades med frågeformulär via e-post och en svarsfrekvens på 60% med många textkommentarer visar att vi har engagerade elever som tydligt visar att de vill att NosVux Kunskapscenter fortsätter att vara centrum för deras studieverksamhet.

Verksamheten fick många positiva textkommentarer men några utvecklingsområden framkom:

- Telefon och besökstiderna. 15% önskar mer öppethållande men fler var missnöjda med telefontiderna.
- Många av de svarande hade inte besökt hemsidan. Kraven på vår hemsida och önskemålen om hemsidans innehåll kommer att öka framöver.
- Infoteket/väntrummet var man i stort sett nöjd med men något måste göras åt den fysiska miljön och möjligheten att kunna tala ostört med studie- och yrkesvägledaren.
- Rätt och anpassad studieform ses som viktigt
- Svaren visar på att det kan finnas svårigheter hos de studerande på att veta skillnaden mellan administratörer och studievägledare och deras ansvarsområden
- Genomgående är att de studerande är nöjda med den studie- och yrkesvägledning som erbjuds. SYV anses kunna informera bäst om de olika Komvux kurser som finns.
- Det finns en hög servicekänsla hos våra studie- och yrkesvägledare.

Åtgärder:

- Utökade telefontider införs, tre eftermiddagar i veckan, fr o m den 1 februari. Ett nytt telefonkösystem har tagits i bruk under hösten där ett val mellan att tala med administration eller studievägledningen kan göras. Detta system har dock haft en del brister vilket vi hoppas kommer att lösas under våren.
- Tisdagens kvällsöppethållande utökas till kl 19.30.

- Utveckling och marknadsföring av hemsidan bl a skall en "Frågor & Svar" sida upprättas. Marknadsföringen av hemsidan ses här som mycket viktig för att kunna lägga ut mycket av den information som det efterfrågas om då man ringer eller besöker oss.

Kursutvärderingar av våra utbildningsutförare har skett. Sammanställning av resultatet gjordes även de av företaget Orantic.

Samtliga resultat samt åtgärder skall under januari månad redovisas på hemsidan. www.nosvux.se

Utvecklingsområden

- Minska väntetiderna för besökande på Öppna besökstiden och telefontiden. Detta åtgärdas med nya telefontider, ökat kvällsöppethållande samt möjligheten till kösystem.
- Ökad marknadsföring och utveckling av hemsidan
- Utveckla den uppsökande Studie- och yrkesvägledningen. bl a i samarbete med Arbetsförmedlingen, de lokala fackförbunden och externa och kommunala utförare.
- Ökat samarbete med våra externa utförare
- Fortsatt samarbete med regionens övriga kommuner, främst kring yrkesutbildningar
- Samarbete med Täby Högskole- och Kunskapscenter som gäller flytten till Täby bibliotek och uppbyggnaden av lärcentra samt distansutbildningsmöjligheter.
- Nordostsektorns Särvox i framtiden

Viktiga händelser under året

De kommunala utförarna har satsat på lärarnas kompetensutbildning, angemensam syn på betygssättningen samt vuxenpedagogiska frågor. Man har ytterligare satsat på att komplettera kursutbudet. På Danderyds komvux har man nyttjat fördelarna med ungdomsgymnasiet genom samarbete i svenska språket t ex vid redovisningar. Täby Komvux har under året arbetat med informationen kring rutiner och policyfrågor då de gäller provnings- och provrutiner.

Ett prioriterat område för samtliga anordnare gäller ökad flexibilitet vad gäller studieform och tid.

Belys på vilket sätt de studerandes behov av flexibla studier i tid och rum tillgodoses

De kommunala utförarna har utökat möjligheterna att läsa del av kurserna hemifrån samt erbjuda flexibla provtillfällen. Som ex kan nämnas att Täby Komvux genomfört tre skrivtillfällen på lördagar/termin. Man har även ökat flexibiliteten vid kursintag och tar nu in studerande i kurserna i möjligaste

mån. De kommunala utförarnas kursutbud planeras sedan flera år tillsammans och en gemensam kurskatalog ges ut. Hemsidorna har förbättrats kontinuerligt och ses som en viktig informationskälla. Vårdstuderande (Didaktus) kan validera visa kurser eller delar av kurser.

Fler provtillfällen bör ges på kvällar och lördagar. Rutinerna vid sena intag till kurser bör ses över då dessa idag är för omständliga för den sökande. Olika "pröva på kurser" för studieovana skulle kunna vara en väg att få fler studieovana med låg utbildningsbakgrund till vuxenutbildningen.

Då de Individuella studieplanerna läggs upp ges hos samliga utförare stora möjligheter till de studerande att själva påverka sin kommande/pågående studiesituation. Jensen education ORK (orienteringskurs) ger de ovana distansstuderande en mycket bra start vilket gjort att avbrotten från distansstudier minskat väsentligt.

Beskriv på vilket sätt skolan arbetar för att individanpassa undervisningen till den vuxne eleven

Täby Komvux kommer att erbjuda sina studerande tillgång till datorer under skoltid i "icke-lektionssal".
Inom distansutbildningen är den individanpassade utbildningen en förutsättning.

Individuell handledning och resurstugor anges som goda exempel. *Det är önskvärt att antalet inställda kurser hos de kommunala utförarna minskar då det medför att flera elevers studieplaner måste revideras. Ett annat utvecklingsområde gäller testning, där diskussioner pågår med Stockholm stad om köp av tester där för att uppnå neutralitet.*

På vilket sätt beaktas jämställdhetsfrågor i verksamheten

Här framhåller anordnarna det mångsidiga och varierade utbildningsutbudet samt framtagna jämställdhetsplaner.

Kommentera kunskapsresultaten (nationella kursprov, betyg mm) och även förändringar mellan åren. Finns det goda resultat som inte kan redovisas i ovanstående mått men som skolan vill lyfta fram? Ange provresultat på NP och betyg avseende ett antal utvalda kurser, MA A, SV B, ENG A, NK A

MATEMATIK A

Danderyds Komvux:

Matematik A: 2 st IG, 5st G, 2st VG samt 1 st MVG.

Kursbetygen för denna kurs var fördelade på samma sätt som NP resultatet. Jämförs betygsresultatet med ungdomsgymnasiet på skolan är jämförelsetalet 10,0 jämfört med 12,3 för ungdomsgymnasiet. En förklaring till detta resultat är att de som läser på vuxenutbildningen ofta har ett IG i betyg från

ungdomsgymnasiet vilket innebär att det ofta finns kunskapsluckor vad gäller baskunskaperna. En annan orsak kan vara att det har gått en mycket lång tid sen den studerande läste matematik. Hösten 2005 startade ingen kurs i Ma A på grund av för få sökande.

Jensen education:

Anordnaren anger att man lämnat totalt 12 slutbetyg, vilka i 10 fall överensstämde med resultat på NP.

1 G på provet gav slutbetyget IG, 4 G på provet gav slutbetyget G, 1 G på provet gav slutbetyget VG och 6 VG på provet gav slutbetyget VG.

Täby Komvux

Här redovisas endast fördelning på kursbetyg avseende 54 satta betyg: 13 % fick IG, 43 % G, 28 % VG och 17 % MVG.

SVENSKA B

Danderyds Komvux:

NP resultat under våren 2005 korrelerade med slutbetyg: 6 st G, 2 st VG samt 3 MVG.

Jensen education:

Här redovisas följande: 9 IG på provet gav slutbetyget IG, 2 G på provet gav slutbetyget MVG, 4 VG på provet gav slutbetyget VG och 10 MVG på provet gav slutbetyget MVG.

Täby Komvux (SV BSAS B):

Här redovisas återigen endast kursbetyg; totalt 83 satta betyg med fördelning 19 % IG, 16 % G, 37 % VG och 28 % MVG.

ENGELSKA A

Danderyds Komvux:

Engelska A är inte betygssatt än då kursen ej är avslutad.

Jensen education:

2 IG på NP gav slutbetyget IG, 1 G på NP gav slutbetyget G, 3 G på NP gav betyget VG, 10 VG på NP gav slutbetyget VG, 3 MVG på NP gav slutbetyget MVG.

Täby Komvux:

57 satta betyg fördelades mellan 21 % IG, 37 % G, 33 % VG, 11 % MVG.

NATURKUNSKAP A

Danderyds Komvux:

Naturkunskap A betygsresultat för höstterminen 2005 är 9 st VG och 2 st MVG. Jämfört med betygsresultaten höstterminen 2004 som är 2st G samt 6

st VG är årets betygsresultat betydligt högre. Kursutvärderingar visar att de studerande är mycket nöjda med lärare och kurs, som bl a innehåller fältstudier.

Täby Komvux:

Täby redovisar 30 satta betyg som fördelas 23 % IG, 13 % G, 23 % VG, och 40 % MVG.

Sammanställning visar på ett mycket begränsat underlag. Meningsfulla analyser saknas.

Beskriv hur skolan arbetar för att främja en säker och likvärdig betygssättning för eleverna

Samtliga utförare genomför betygsdiskussioner samt uppföljning med sina lärare. Medbedömande lärare förekommer också. Fortsatt analysarbete anges som förbättringsområde.

Kommentera resultat på genomförda attitydundersökningar under de senaste två åren

Samtliga utförare genomför regelbundet egna kursutvärderingar. Då myndighetens gemensamma verksamhetsutvärdering görs i slutet av året kan de studerande vara "utvärderingströtta" vilket gör att svarsfrekvensen kan bli låg och därför också svår att använda i ett längre jämförande perspektiv.

Under året genomförde Täby två undersökningar angående avbrott. Resultatet visar att det vanligaste skälet är att de studerande fått arbete.

Se även resultatet av genomförda kursutvärderingar hos de utförare som publiceras på www.nosvux.se. Överlag är de studerande nöjda/mycket nöjda med samliga utförare. Jensen educations stora marknadsföring under året har helt klart visat sig vara till godo för all vuxenutbildning i våra kommuner.

Beskriv hur enheten arbetar med kvalitetssäkring

JENSEN education vann år 2005 Stockholms stads kvalitetsutmärkelse

Samtliga utförare genomför regelbundna kursutvärderingar och utbildningsinsatser till lärarna. Såsom förbättringsområde anges införande av webbaserade enkäter hos bl a Täby Komvux.

Musikskola

Musikskolan är ett frivilligt åtagande för kommunerna. Myndigheten för skolutveckling har givit Sveriges musik- och kulturskolors samarbetsorganisation, SMOK, ett uppdrag att utreda samarbetet mellan musik- och kulturskolan och barn- och ungdomsskolan. I Danderyd regleras musikskolans verksamhet genom utbildningsplanen.

Verksamhetsöversikt

Kommunalt understödd musikundervisning har bedrivits av en musikskola, tre privata musikskolor och två studieförbund. Den kommunala musikskolan och de privata utförarna har inlämnat kvalitetsredovisning.

Den kommunala musikskolan, *Danderyds musikskola*, har haft c:a 1450 elever i verksamheten, varv c:a 750 i grundkurs och c:a 700 i ämneskurs. Skolan erbjuder stora möjligheter till individuellt anpassad undervisning. Lärarna har kontinuerlig kontakt med föräldrarna. Alla elever ges möjlighet att framträda inför publik. Lärarna har musikpedagogisk högskoleutbildning och är utövande musiker. Läraren och eleven har i början av varje läsår ett utvecklingssamtal där mål och ambitionsnivå diskuteras. Detta dokumenteras skriftligt och följs upp av ett utvärderingssamtal i slutet av läsåret. Ämnesgrupperna ansvarar för elevintag och fördelning. I ämnesgrupperna sker också mycket av den pedagogiska diskussionen och utvecklingen. Utbudet har i viss mån förändrats under året för att möta kundernas önskemål och för att utveckla ensembleprofilen ytterligare. Elevers och föräldrars åsikter om verksamheten mäts genom en årlig enkät.

Skolan har under året givit c:a 80 konserter samt genomfört musikvecka, turneér och gemensamma projekt med nordostkommunernas musikskolor. Skolan har haft musiksamarbete med Långängsskolan, Svalnässkolan, Ösbyskolan, Brageskolan, Enebyskolan, Kyrkskolan, Vasaskolan, Danderyds gymnasium och Baduhilds förskola. Samarbetet med Mörbylunds fritidverksamhet fortsätter.

Nordenfeltska musikskolan har över 200 elever och c:a 15 pedagoger som undervisar i gitarr, piano, tvärflöjt, blockflöjt, solosång och barndans. På grund av ökat elevantal har ett undervisningsrum i Tennishallen kunnat användas tillfälligt. Samarbete bedrivs med Elevverkets friskola. På hösten har man öppet hus för de yngsta barnen som då får pröva på olika instrument. Eleverna erbjuds kostnadsfria konsertbesök i Berwaldhallen vid utvalda tillfällen. Under sommaren planeras sommar- och helgkurser med fortbildning för äldre elever.

Ett samarbete har under hösten inletts med andra kulturskolor, främst Danderyds kommunala musikskola, Nordenfeltska Musikskolan och Danderyds Dansskola.

Skolan har under året genomfört en föräldraenkät.

Alice Moroz pianoskola

Undervisningen inkluderar från första början utveckling av elevens kunskaper i teori och harmonilära, vilket ökar förståelsen för notläsning och skapar en grund för improvisation. En inlärningsplan utarbetas tillsammans med eleven och föräldrarna. Genom fasta telefontider två gånger i veckan erbjuds elev och föräldrar stöd i inlärningsarbetet. För att stimulera föräldraengagemanget utdelas varje termin diplom till årets pianoförälder.

Östermalms Enskilda Musikskola erbjuder undervisning i piano och gitarr från c:a 5 års ålder. Undervisning sker enskilt eller i grupp och är anpassad till elevens individuella förutsättningar, behov och önskemål. Innehållet i undervisningen planeras i samråd med lärare och elev. Varje termin avslutas med en elevkonsert. Skolans pedagogik är utarbetad av skolans rektor Sonoko Kase.

Utredning om den kommunala musikskolans framtid - utveckling mot kulturskola

Under året har utredningen om den kommunala musikskolans framtid i Danderyd slutförts. Utredningen föreslår bl a att musikskolans grundkurs i grundskolan blir avgiftsfri. De skolor som erbjuder grundkursen tillförs en peng per elev och år. Musikskolan har vidare fått ett utvidgat uppdrag att utveckla verksamheten till kulturskola. Genom samverkan med förskola, grundskola, gymnasium och fritidsgårdar erbjuds eleven fördjupade musik-, dans-, och teaterupplevelser och får möjlighet till gemensamma framträdanden. Samarbete med privata utförare inom musik-, dans-, och teaterområdet erbjuder deltagande i ensembler, orkestrar, dans- och teatergrupper och möjliggör gemensamma framträdanden. Kulturskolan tillhandahåller musikterapi för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Barn- och utbildningsnämnden och kommunfullmäktige har godkänt utredningens förslag.

Granskning/bedömning

De privata musikskolorna har under året ökat sitt elevantal något. Alice Moroz pianoskola har flyttat tillbaka till nyrenoverade lokaler i Borgenkyrkan.

Den kommunala musikskolans årliga enkät till elever/föräldrar visar fortsatt stort förtroende för musikskolans verksamhet och hög nöjdhetsgrad när det gäller undervisning, lärare, egen musikalisk utveckling, möjlighet att framträda inför publik, skolans kontakt med föräldrarna m m.

Samtliga skolor har en hög ambitionsnivå när det gäller kontakten med föräldrar liksom när det gäller föräldradeltagande i utbildningen. Alla skolor har individuellt anpassad undervisning. Alla skolor erbjuder eleven möjlighet att framträda inför publik.

Ordförklaringar

ANT	alkohol, narkotika och tobak
BUN	barn och utbildningsnämnden
BUS	barn och ungdomar i behov av särskilt stöd från såväl kommun som Landsting
Charlie	C hemical A buse R esolution L ies in E ducation : ett program som arbetar med självmedvetande, relationer beslutsfattande och information om droger
EFE	Elever För Elever
Farstamodellen	en utarbetad arbetsmodell i olika steg i arbetet mot mobbning
Friends	elever mot mobbning. Kompisstödjare som fungerar som spindeln i nätet i skolans arbete mot mobbning. De arbetar också för ett positivare klimat på skolan
IUP	individuella utvecklingsplaner
KSL	Kommunförbundet Stockholms Län
KOMET	kommunikationsmetod
Kpb	kostnad per betyg (den genomsnittliga kostnaden, exklusive lokalkostnader, divideras med det genomsnittliga betyget)
LUS	läsutvecklingsschema. Ett verktyg för förskole-, grundskole- och gymnasielärare att ta reda på hur långt eleverna nått i sin läsutveckling
NO-sektorn	nordostsektorn
NO undervisn./inriktn.	naturorienterad undervisning/inriktning
NTA	naturvetenskap och teknik för alla
NosVux	nordostsektorns vuxenutbildning
SALSA	Skolverkets analysverktyg för skolresultat
SCB	Statistiska centralbyrån
SET	Social och Emotionell Träning
Sfi	svenska för invandrare
SUS	skrivutvecklingsschema
SYV	studie- och yrkesvägledare
UKK	Utbildnings- och kulturkontoret
Ungt Fokus	ett samarbetsprojekt kring förebyggande ungdomsfrågor i Danderyds kommun
VFU	verksamhetsförlagd utbildning
VRG	Viktor Rydbergs gymnasium
VRS	Viktor Rydbergs Samskola
Örebromodellen	Sätta gränser, göra upp regler i klassen, skriva kontrakt etc

Bilagor/Nyckeltal:

1. Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet
2. Förvaltningens anvisning för Kvalitetsredovisning i skola, barnomsorg år 2005
3. Personaltäthet/kompetens inom förskola och familjedaghem år 2002, 2003, 2004 och 2005
4. Utdrag ur föräldra/elevenkät skolår 2, 5 och 8 år 2003 och 2005
5. LUS diagram skolår 6 år 2004 och 2005
6. Betyg i grundskolan över tid samt jämförelse med andra kommuner
7. SALSA
8. Nationella prov skolår 5 2004 och 2005 och skolår 9 NP och betyg år 2004 och 2005
9. Skolverkets slutbetyg /ämne skolår 9 Danderyds kommun